

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2133 8° (LN 1416 8° copy 3)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2133 8° (LN 1416 8° copy 3)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2133 8° (LN 1416 8° copy 3)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 2133 8° (LN 1416 8° copy 3)

2133

IOAN. GEORGII
SADOLINI VIBERGII
P. L. SYLVARVM
LIBER.

H H

HAFNIAE,
Impressit Laurentius Be-
neditus.

I 5 8 I.

= LN 1418 ex 2

ILL
TEN
Dom
Noru
Sley

M
Cuius
E
Qui pas
Reg
Maieft
E
Ment
Sig
Ne
Reg
Ni

2133

ILLVSTRISSIMO AC POTENTISSIMO PRINCIPI ET
Domino, Dn. FREDERICO II. Danicæ,
Noruegiæ, Gottorum, Vandalorumq, Regi: Duci
Slesuici, Holsatiæ, Stormarie & Ditmaricæ:
Comiti Oldenburgij & Delmen-
horstij: &c. Domino suo
clementissimo:

Ioan. Sadolinus.

Magnanimos inter Reges, Friderice Secunde,
Optime Rex, gentis gloria summa tuæ:
Cuius Iusticiam vesper miratur & ortus,
Et niueam sancta cum pietate fidem:
Qui pariter bello fœlix, & pace beatus,
Regali monstras aurea sceptrâ manu.
Maiestate tua mea protege carmina clemens,
Et præbe studijs oia grata meis.
Mente mea, certè, tua non labetur imago,
Donec in hoc aliquis corpore sensus erit.
Siq, meis dabitur, ceu spero, vita Camænis,
In laudes crescet pagina nostra tuas.
Nè te tibi desit nostrum, Rex inclyte, votum
Percipe quos edit casta Minerva sonos.
Reginæ Sophiæ viuas coniunctus, ut ipsa
Mater sit multis Regibus, ipse pater.
Nullus vestra dolor dulcissima gaudia turbet:
Nullo succumbant pectora vestra metu.

A 2

Flore

*Flore sub æterno vigeat dominatio vestra,
Pura qui colitis religionē DEVM.
Quos DEVS omnipotens defendit, curat & ornat,
His nullæ fraudes, nulla pericla nocent.
Ille pios munit diuino numine Reges,
Et beat eximijs inclita regna bonis.
Regia progenies hoc solo Principe floret:
Quid quòd ab hoc uno munera cuncta fluant?*

IOAN.

2133
IOAN. GEORGII SADO-
LINI VIBERGII P.L. SYL-
VARVM LIBER.

DE PRIMORDIO
mundi.

BLandam moue testudinem
O Musa: nam cantabimus
Mundi vetustum exordium,
Primum & genus mortalium.

Florens ab æterno Deus
Imaginem vidit suam
Christum ab æterno seculo:
Perennis hinc est Spiritus.

Persona triplex dicitur
Hæc Trinitas: vnus tamen
Deus, Pater cum Filio
Et Spiritu fertur sacro.

Qui verus & viuus Deus
In Trinitate fulgidus,
Rebus creatis omnibus
Inane depulit chaos.

Fundata tellus perstitit:
Purus supernas perq̃, aquas
Mouit Dei se Spiritus:
Numen repleuit omnia.

Deo loquente, lumina
Sunt orta: nox vices suas

SYLVARVM

Tenere iussa, protinùs
Claræ diei opponitur.

Vasti maris collectio
Certis locis diffunditur:
Circaq; totam machinam
Cælum nitens conuoluitur.

Fœcunda terra germinat
Florum decentem copiam,
Et graminum virentium,
Stirpemq; cunctarum arborum.

Hinc Sole, Luna, Stellulis,
Cælum coruscum pingitur:
Tempus vicissitudine
Iusta, per horas, labitur.

Alto volucres sub polo
Volant: aquis in vitreis
Pisces natant: & bestijs
Campi patent & syluulæ.

Vidit Deus quæ fecerat,
Opus probauit & suum.
Ad propriam autem imaginem
Humana finxit pectora.

Massa creatus terrea
Adamus est primus pater:
In cuius os flauit Deus
Sui vigorem spiritus.

De dormientis corpore,
Subtracta costa, masculi,

Ortum

Carnes

Illis p

Serpen

Formos

Fatum

Magna

In fe

LIBER.

4.

Ortum dedit fœmellulæ
 Mandantis ad iussum Dei.
 Carnem vir agnouit suam,
 Suum professus sanguinem:
 Connubium sanctum Deus
 Florente sanxit hortulo.
 Illis potestas omnium
 Rerum datur: sed arboris
 Scientiæ boni & mali
 Fructus negatur pestilens.
 Serpens dolofo fœminam
 Lusit vafer sophismate:
 Decepta fructu vescitur,
 Partemq; donat hæc viro.
 Formosus heu decor cadit,
 Virtus cadit, cadit salus:
 Squallor redit, redit lues,
 Pestisq; fœda criminum.
 Fatum misellos territat,
 Et mœsta conscientia:
 Hinc dira mors, hinc & Satan
 Rictu minaci ostenditur.
 Magnum nihil Deum latet:
 Qui voce iusta prouocat
 Hos criminosos: lumina
 Vix tollere audent sordidi.
 In fœminam vir conijcit
 Crimen: sed hæc exaggerat

A 4

Serpentis

Ortum

SYLVARVM

Serpentis improbos dolos:

O cecitatem pectorum.

Furore iusto concitus

Deus, draconi perfido

Bellum cruentum nunciat,

Sortemq̃ detestabilem.

Sic execratus innuidus

Serpens manet: disrumpitur

Cælum: Dei gnatus venit,

Hostile qui terat caput.

O Christe salve, maximi

Proles Patris: nam tu satus

Homo Maria virgine,

Casum leuas mortalium.

Tu lumen es de lumine,

Et ex Deo verus Deus:

Infunde nostris cordibus

Pacem, quietem, gaudium.

Testudinem verò sacram

Repone Musa: nox iubet

Somno resolui: proinde

Sopore iam grato fruar.

VITÆ HVMANÆ DVCTVS

per nouem Septenarios, qui cli-
maeterici nuncupantur.

Q*uisquis ætates hominum laborat*
Scire, clarorum legat hic virorum

Scripta:

Scripta

Parua

Donec

Septim

Tunc p

Vsq̃ue

Est &

Tertio

Vnde fe

Signa p

Inde cū

Barba

Feruet h

Quinta

Robore

Blandu

Sexta

Impet

Appr

Septim

Pluri

LIBER.

5.

*Scripta: quæ nunc nos etiam iocosa
Voce sonamus.*

*Paruulus nobis vocitatur infans
Donec implêrit tremebundus annum
Septimum vitæ, steterintq; dentes
Ordine pulcro.*

*Tunc puer fertur tener & venustus,
Usquè quo septem gementur anni:
Est & hæc ætas rudior, magistris
Apta doceri.*

*Tertio crescens adolescit æuo,
Undè fert nomen: siquidem verenda
Signa pubescunt generationis
Numine dextro.*

*Inde cùm ter septimus exit annus,
Barba vernabit iuueni thoroq;:
Feruēt hæc ætas, nisi dirigatur
Lege Deorum.*

*Quinta quandò ætas veniet, vir auctus
Robore insigni, Dominam fouebit
Blandulam, nec non thalami pudici
Pignora quæret.*

*Sexta consurgit generosiori
Impetu: nam non fatuos leuesq;
Approbat mores: animos at urget
Prompta seniles.*

*Septimam dant decrepitis cateruis
Plurimi: sed Musa decens Solonis*

A 5

Hanc

Scripta:

SYLVARVM

*Hanc monet sanctæ sophiæ sacratam,
Tumq̃ sequentem.*

*Qui potest nonum superare ductum
Septimi tractus, satis ille vixit,
Iamq̃ maturus parat imminente
Morte resolui.*

*Seu sumus belli pueri senes ve,
Siue versamur medio theatro,
Nos tuo Flatu rege, Christe, summi
Patris imago.*

IN EFFIGIEM D. FRIDERICI II. Inclyti Danorum Regis.

Effigies hæc est Friderici vera Secundi,
Qui veteri traxit nomen & omen auo.
Iusticia populos & Religione gubernat,
Imperio tenuit quos pater antè pio.
Illustri præstans utriusque parentis honore,
Regia diuino pectore facta probat.
Tempore nam pacis constans, & tempore belli,
Regibus antiquis æquiparandus erit.
Templa, scholas, urbes, pagos, pelagusq̃, tuetur:
Et colit æterni dogmata pura Dei.
Rex pie Christe, pium decora, rege, protege Regem:
Cætibus ac dona tempora læta bonis.

DE

D

Qua

Pondero n

Nullius a

Esse vide

Est e

Puluis ag

Labilis r

Debile r

Ros pluui

Flatus ma

Pluma vol

Fumus opac

Somnus am

Bulla cadou

Fluxio ve

Sulcus aq

Transitus

Mobilis an

Putris are

Me v

Tempore,

Recreat

Quod me

Glorifica

Carnea

DE VITÆ HUMANÆ

conditione.

Quandò ego massam
Pondero nostram,
Nullius assis
Esse videtur.

Est etenim illa
Pulvis agrestis,
Labilis umbra,
Debile visum,
Ros pluuiialis,
Flatus inanis,
Pluma volucris,
Fumus opacus,
Somnus anhelus,
Bulla caduca,
Fluxio vana,
Sulcus aquarum,
Transitus anceps,
Mobilis aura,
Putris arena.

Me tamen omni
Tempore, pulchrè
Recreat illud,
Quòd mea demùm
Glorificanda
Carnea massa

Morte

SYLVARVM

Morte resurget :

Ac animar

Condecorata

Robore digno,

Sidera cernet,

Atq, fruetur

Luce superna :

Quæ bona gratis

Dantur ab ipso

Principe Christo

Rege Deorum,

Quem colit omnis

Terra, fretumq,

Spirituumq,

Mille phalanges,

Ac animarum

Millia multa,

Totaq, vasti

Curia Cæli,

DE SVA IN DEVM

fiducia.

Nobilis hic sermo, vox hæc iucunda relatu,

Hoc etiam dignum pectore dogma pio :

Quod Christus Iesus in Mundum venerit istum

Sidereî linquens æthera clara poli :

Vt peccatores miseros saluaret, & ipsis

Iusticiæ niuæ munera læta daret :

Quorum

Quorum qui primum toto se corde fatetur,
 Et mediatoris poscit & orat opem :
 Ille equidem aeternæ vitæ dulcissimus hæres
 Cœtibus electis annumerandus erit.
 Hac ego spe vixi, viuo, viuamq; deinceps,
 Inq; mea propria carne videbo Deum.

REGVLA MINISTRI EVAN-
 gelici, ex dicto diui Pauli.

ESto fidelium typus
 Sermone, contubernio,
 Dilectione, spiritu,
 Fide atq; castimonia.

E A D E M G R E C E.

Μορφωσις ἰαθι' εὐσεβῶν
 Ἐν τῷ λόγῳ, καὶ ναστροφῇ,
 Ἐν εὐνοίᾳ, ἐν πνεύματι,
 Πίστι, καὶ ἐν ἀγνείᾳ.

E A D E M L A T I N E,
 sed fusiùs.

Qui Christi famulus cupis vocari,
 Hæc serua, meditare, & elabora.
 Esto conspicuus typus piorum :
 Sermonis sapientia nitesce :

Conuer-

DEVM

unda relatu,
 dogma pio:
 venerit istum
 poli:
 ipfis
 aret:

Quorum

SYLVARVM

Conuersare bonis benè & decenter :
Cunctos obsequio iuua benigno :
Præcellens ale spiritum modestum :
Rectam corde fidem foue tenaci :
Et lucens sine labe criminosa,
In vera trahere puritate vitam.
Hæc serua, meditare, & elabora :
Sic Christi famulus potes vocari.

AD SANCTAM TRI- nitatem.

Ætheris puri venerande Princeps,
Et maris terræq; creator idem,
Applica nostris precibus benignas
Sedulus aures.
Christe, resplendens Patris almi imago,
Virgo quem Mundo peperit pudica,
Nostra, consueta bonitate plenus,
Excipe vota.
Spiritus summi Patris atq; Nati
Qui viget clarus celebri nitore,
Suscita nostras radianti amicus
Lumine mentes.
Trinus atq; vnus Dominus Deusq;
Qui cupis dici, miserere nostri,
Impia prorsus viciosa tollens
Crimina vitæ.

Pelle

Pelle fucos
Dogma ca
Dag. Doct

Sic tibi dau
Turba sanct
Sic tuas la

H^{Em, qd}
^{Infti?}
Locum bonis
Ut pauca vob
Parus vocat
Vestramq; se
Index futur
Dabit vna
Tuba audie
Sonabit: om
Stabunt bon
Pronunciab
Visos in or
Occulta tu
Prodibit in
Secreta qu

Pelle fucosum Satanae venenum:

Dogma caelestis fidei reclude:

Daq; Doctores placidos: piosq;

Protege Reges.

Sic tibi dulces resonabit odas

Turba sanctorum vigilans virorum:

Sic tuas laudes pueri senesq;

Concelebrabunt.

AFFLICTOS CON-
solatur.

HEm, quid gemunt sub impia Tyrannide
Iusti? nec ullum cogitationibus

Locum bonis dant? huc adeste: mens iubet

Vt pauca vobis subministrem dogmata.

Parui vorate temporis molestiam,

Vestramq; sortem ferte fortiter, pij.

Index futurus mox in altis nubibus

Dabit videndum se tribunali sedens:

Tuba audietur: clara vox Archangelz

Sonabit: omnes se leuabunt mortui:

Stabunt boni ante Iudicem, & mali quoq;

Pronunciabitur statim sententia

Viuos in omnes atq; in omnes mortuos.

Occulta tunc pendentur, atq; ipsissima

Prodibit in lucis nitorem veritas.

Secreta quis tunc pectoris claudet vafri?

Ehen

SYLVARVM

*Eheu malignos quanta crux tunc comprimet?
Quantis boabunt impij clamoribus?
Victore Christo, congregatio sacra
Fruetur in Cælo perenni gaudio.
Hæretis? instat nunc Redemptor optimus:
Dat signa Cælum, terra, necnon & mare.
Parui torate temporis molestiam,
Vestramq; sortem ferte fortiter, pij.*

HYMNVS EX PRECATIONE

Dominica.

P*Ater, creator omnium,
Qui lucido Cælo sedes:
Fac ut sacrum cunctis tuum
Nomen colatur gentibus.
Regni tui splendor decens,
Nec non potestas inclyta,
Per vniuersa fulgeat
Mundi potentis climata.
Fiat voluntas & tua
In Orbe terrarum: velut
Seruatur inter Angelos
In sedibus cælestibus.
Mortale corpus pascito
Victu petito, nec sine
Nos urgeat diræ famis
Nimis ferox vexatio.*

Dimitte

Dimitte

Ne nos

Sed lib

E

O P

Sic tibi

Adm

Dimitte nobis debita

Sic nostra, ceu dimittimus

Toto suum nostris malum

Ex corde debitoribus.

Ne nos relinquens impio

Mundo, dolisq; Dæmonum,

Tentationes in graues

Incautos induxeris.

Sed libera nos à malo,

Fæliciterq; nos trahere

Ex hoc molesto vinculo:

Nam tu potens regnas Deus.

A M E N.

EADEM PRECATIO DO-

*mini, alio metri genere
explicata.*

O *Pater, ô Rex
Optime noster,
Cui sacra præbent
Æthera sedem:*

Sit tibi sanctum

Nomen in æuo,

Et tua latè

Gloria crescat.

Aduemiantq;

Fac tua regna,

B

Et

Dimitte

SYLVARVM

Et tua passim
Sceptra nitescant.

Hic tua fiat
Digna voluntas,
Sicut in alto
Fulget Olympo.

Commoda vitæ
Quotidianæ
Da bonus, & nos
Largus adorna.

Debita nobis
Nostra remitte,
Vt sumus ipsi
Pectore lenes.

Nos rege sancti
Lumine Flatus,
Ne malè tentet
Nos grauis Erro.

Omnibus at nos
Deme periclis,
Atq; perennem
Cede quietem.

EADEM SIMPLICI VER- borum contextu,

O Pater, in summo cuius dominatio Cælo:
Sanctificetur opusq; tuum, Nomenq; verendū.
Adueniat

Aduen
Fiat, &
Quotid
Et dim
Vt sua
Ne nos
Sed no
Hac r

D

S
Et sum
Et

B
Quis
Fas

A

N

*Adueniat Regnum vero quo lumine fulges:
 Fiat, ut in Cælo, tua, sic & in Orbe, voluntas.
 Quotidianum hodiè nobis tu suffice panem.
 Et dimitte lubens ita nobis debita nostra,
 Ut sua nos alijs peccata remittimus ipsi.
 Ne nos inducas in tentatoria vincula:
 Sed nos deme malo per libertatis honorem,
 Hæc rata sint: stat certa fides: hinc dicimus Amen.*

*DE SIMPLICITATE SACRÆ
 scripturæ.*

*S*cripturæ sacræ pompam nūm quæris inanem?
*Simplicitatis amans Spiritus ipse Dei est.
 Et simplex, virtus dulcissima, dicitur esse:
 Estq; fides simplex, quæ valet ante DEVM.*

IN BATRACHVM.

*B*atrache, quid grūnis? sacra quid psalteria pulsas
*Ut retrahas Stygio mortua spectra lacu?
 Quis deploratas animas educet ab Orco?
 Panditur ad nullas ianua nigra preces.
 Faucibus in Barathri sæuissima numina degunt,
 Sacrifico quæ non flectere ture potes
 An fatuas profert leges Gortynius heros,
 Qui premit imperio Tartara mæsta graui?
 Num Rhadamantus abest, apto qui carcere captos
 Maiorem rigidus trudit in interitum?*

B 2

Æacus

I VER.

*atio Cælo:
 renq; verendū.
 Adueniat*

SYLVARVM

*Æacus ecquid amat rapidas extinguere flammæ,
 Qui quatit horrenda stridula flabra manu?
 Vltrices timida Diuæ grassantur in umbra,
 Versantes tremulo dura flagella sono.
 Gorgoneis prima est Aleëto cincta colubris,
 Verbere quæ tristi terga profana secat.
 Hanc sequitur iunctis canibus, clamore superbo
 Pœnas ingeminans, pallida Tisiphone.
 Præbet & immensos scelerata Megæra dolores,
 Claudit & ad vanas ostia furua preces.
 Quid facient Lemures? triplici quid Cerberus ore?
 Quid rota? quid vultur? quid grauis ira Dei?
 Lazarus an minuit pœnas Epulonis iniqui?
 Quod Draco Tenarius sustulit, illud habet.
 I nunc, & nugis ignauum decipe vulgus:
 Et miseris fatuis somnia vende tua.*

EXHORTATIO AD pietatem.

*F*Ac, puer, hæc imo disponas dogmata corde,
 Me puerum rigidi quæ docuere senes.
 Effuge turpe nefas: siquidem Deus omnia cernit:
 Illius ante oculos crimina cuncta patent.
 Angelicamq; puta tibi semper adesse phalangem,
 Et iusto tecum stare ministerio.
 Si quod opus turpi fœdatum crimine patras,
 Demonis horrendi buccina dira sonat.

Appro-

Appro
 Mi
 Tu ver
 Ille
 Fac, pri
 Me

N Os
 In
 Nosq; fa
 Qui De

DE

S Idem
 Seruato
 Eni
 Idem co
 Ig
 Si Ser
 F

LIBER.

11.

*Approperatq̃ grauem referens mors improba vultū:
 Milleq̃ demonstrant Tartara saeva cruces.
 Tu verò Christi venerandum numen adora:
 Ille tibi solus pandit ad astra viam.
 Fac, puer, ista imo disponas dogmata corde,
 Me puerum rigidi quæ docuere senes.*

PRECATIVNCULA.

*N*Os rege sūme Pater, qui numine cūcta gubernas:
*Infer te nobis, tibi nos simul infer Christe:
 Nosq̃, fove viuo Verbo spirabile Numen:
 Qui Deus es semper laudandus trinus & vnus.*

*DEVS BONORVM SERVA-
 tor, & idem malorum euersor
 nuncupatur.*

*S*idera qui fecit, terrasq̃, fretumq̃, profundum,
*Vnus & æternus dicitur esse Deus.
 Seruator fertur, miseros quia mitis in omnes
 Eripit à Satana pectora mæsta iugo.
 Idem consumens, si nescis, proditur ignis,
 Igne velut valido quòd fera monstra cremat.
 Si Seruatoris non curas numina blanda,
 Fac rigidi timeas ignea tela Dei.*

B 3

DE

SYLVARVM

DE MORTE.

Iustorum mors est æternæ ianua vitæ:
 Per Christum Ætherium gloria tanta datur.
 Prætorum mors est æternæ inceptio flammæ:
 Per Satanam Stygium tanta ruina venit.

DE DIVO CHRITIANO TERTIO, REGE D.

Res, quascunque Deus fecit, pulcræq; bonæq;
 Optima res una est, & formosissima rerum,
 Iusticia: Hæc melior preciosa Iaspide, & hæc est
 Aurora nitida formosior: hanc siquidem qui
 Sectatur, numero Diuorum dignus habetur.
 In numero ergò bono iustus Rex viuit, agitq;
 Nomine de Christi qui nomen amabile traxit.
 Nam quid eo melius? quid demùm sanctius vnquã
 Dania, vidisti? sed iam superaddere plura
 Haud dolor admittit, quo languida Musa laborat
 Ob Regem amissum. Tu, Rex venerande, quiesce:
 Expecta q; diem, qua se tua membra leuabunt,
 Integer æternæ carpas ut gaudia vitæ.
 Interea lacrymis sint hæc decorata sepulcra,
 Et gemitu nostro: flores diuina Camæna
 Spargat honorificos: & amico Gratia vultu
 Aspiciat famamq; tuam, nomenq; verendum,
 Dania donec crit, Regumq; potentia sceptræ.

IN

IN
 CTIS
 NI T
 QVE
 CO

EN
 Re
 Et Va
 Duci
 Hollan
 Comen
 Prince
 Septem
 Nunc
 Amab
 Incen
 Et ma
 In Reg
 Augu
 Conte
 Paci
 Inter
 Qua
 Ari

IN MAVSOLÆVM SAN-
CTISSIMI REGIS, D. CHRISTIA-
NI TERTII, MAGNIFICO REGIO-
QVE APPARATV ROSCHILDIAE
CONSTITVTVM PIETATE
D. FRIDERICI II.
REGIS.

EN, Christianus Tertius, qui floruit
Rex Danicæ & Noruegiæ illustrissimus:
Et Vandalos Gotosq, rexit Martios,
Ducisq, celsi fulsit alto nomine
Holsatiæ, Slesuiciæ & Ditmarsicæ:
Comesq, & Oldenburgij & Delnhorstij,
Princepsq, vixit plurimarum gentium
Septemptrioni quæ propinquæ vicitant:
Nunc hoc sepulcro fert quietem amabilem.
Amabilis nanq, omnibus viuens fuit,
Incinxit ut quem sanctitas, pudor, fides,
Et maximarum dulce Virtutum decus
In Rege possunt quæ vigere maximo.
Augustus alter nempè seculi sui
Contempsit acres horridi Martis minas:
Paciq, sanctæ deditus vitam piam
Inter Camænas duxit atq, Gracias,
Quas ipse adornans donis sæpè Regijs
Armisq, purpuræq, prudens prætulit.

B 4

Leges

SILVARVM

*Leges & ille patriæ bonas dedit,
 Ac abrogauit iura non decentia.
 Cætusq; Christi candidatos Cœlico
 Curauit in primis foueri dogmate.
 Nam, Biblicos quos nuncupant libros sacros,
 Virum bonorum redditos industria,
 Mandauit ipsos voce Danica legi
 Et absolutos, & repurgatos bene,
 Typisq; formosis decenter editos.
 Et ne deessent digna doctis præmia,
 Quibus iuuentus incitaretur rudis
 Ad artium & Virtutis aureum decus,
 Theatra Musis condidit sublimia
 Vrbs Hafniensis quâ potenter subleuat
 Altum cacumen in solo Selandico.
 Nec illa tantum condidit, sed & probè
 Stipendijs ornauit ac honoribus.
 Et cum scholæ sint certa seminaria
 Verbi sacri, illas ampliauit plurimum
 Et gratia & benignitate Regia.
 Quid autem opus multis? honore viuimus,
 Et mente clarus, ac opum ditissimus,
 Se liberalem, se pium, se candidum
 In diuites, in pauperes, in masculos,
 In fœminas, Regniq; in omnes ordines
 Monstrauit ultrò: quin & hic suauiter
 Paruos pueros, & puellas paruulas,
 Amplexus, artes ad bonas ipsis viam*

Infit

*Infit no
 Exempla
 Cuius
 Sic adiu
 Regem b
 Tandem
 Per quiv
 Fato rec
 Transm
 Interq; a
 Etatis
 Quintum
 Nos Sole
 Nos Sole
 Nobis ad
 Ploramur,
 Inq; cum
 Ii Chri
 Genusq;
 Ornet f
 Det Re
 Diffund
 Nomen*

C

Iussit notari: nanq; ei curæ fuit
 Exempla Christi, maximi Regis, sequi,
 Cuius vigeat omine atq; nomine.
 Sic adiuvans Ecclesiam, & Rempubicam,
 Regem bonum, & se præbuit patriæ patrem.
 Tandem ergò Regna cum gubernasset sua
 Per quinq; fermè lustra sat fœliciter:
 Fato receptus gratioſo, spiritum
 Transmisit in Cælos, ut inter Angelos,
 Interq; mentes lucidas splenderet.
 Etatis annum tunc suæ nouissimum,
 Quintum atq; quinquagesimum conluſerat.
 Nos Sole primo, Sole nos & ultimo,
 Nos Sole summo, Sole nos & infimo
 Nobis ademptum Regem, & optimum patrem
 Ploramus, atq; fata reprehendimus:
 Vnaq; cuncti casta vota soluimus,
 Ut Christus ipse Regna nostra protegat,
 Genusq; clarum Christianj Tertij
 Ornet fauore Cælico, & sequentibus
 Det Regibus cor Christianj Tertij,
 Diffundat & per cuncta Mundi climata
 Nomen beatum Christianj Tertij.

DE MORIBVS ET
doctrina.

Corpora confirmat moderatio prouida morum:
 Doctrina augmentum mens animusq; capit.

B 5

DE

Iussit

SYLVARVM
DE DITMARSIAE, PER DN.
FRIDERICVM II. DANO-
RVM REGEM, SVB-
ACTIONE.

Rex, Regis almi filius inclytus,
Diuina Christi gratia quem pij
Ornat, chorus Caeli cui adhæret,
Quemq, colunt nitida Camænae:
Ditmarsios iam contudit horridos,
Gentemq, duram vicit & in iugum
Danorum adægit, quæ retundi
Viribus haud valuit priorum
Regum. cruentum signum ego lustrò nunc:
Nunc arma, feruens gens quibus intulit
Quondam grauem Danis pauorem,
Aspicio celebrem rapinam.
Gratam, ô, rapinam Rex Friderice, Rex
Præstans corusci lumine spiritus,
Post strenuos tandem labores
In patriam rediens, reducis.
Nuper rebellis qui tibi restitit,
Submittit, en, se iam populus lubens:
En, te suum Regem salutat,
Teq, suum Dominum veretur.
Viue ô, potens Rex ætherij Dei
Fulgens imago, iusticiæ decus.

Te

Te vesper & te ortus celebret,
 Atq; tuos resonet triumphos.
Viue & Iohannes Dux pie & integer,
Dux viue, Adolphe, ô Regia gloria,
Cum Rege claro militantes
Qui decus eximium parastis.
At vos sonate, ô Danica flumina,
Vrbesq; cultæ, nomina Regia,
Bellumq; honestum, donec alto
Sidera læta polo nitescent.
Verùm interim tu, Melpomene decens,
Lætare mecum, plectraq; dulcia
Tange, & mero plenos culullos
Da mihi, vota Deoq; funde.
Et vos, Amores, cingite suauiter
Vestrum Poëtam floribus aurëis,
Qui Regios orno triumphos,
Et patriam decoro vigentem.

AD DEVM OPT.
 max.

Summe Deus, pater omnipotens, innicte creator,
 Cuius ad arbitrium secula cuncta fluunt.
 Voce tua cælum, cæliq; Elementa mouentur :
 Præsida te, Mundi vis operosa tremit.
 Tu genios puros iusta ratione gubernas,
 Qui cætum cingant nocte dieq; tuum.

Quod

SILVARVM

Quod fruitur vita, sine vita quodq; resultat
 Sole sub ætherio, te duce, robur habet.
 Mortales placidos æterno extollis honore,
 In mentes fundens cœlica dona pias.
 Nostra tu caussa quiduis facis, optime Diuûm,
 Subq; tua valida nos tegis vsquè manu.
 Me miserum, quod te talem, tantumq; patronum,
 Læserim iners verbis criminibusq; procax.
 A pietate procul, tua spreui candida iussa,
 Sectatus carnis gaudia stulta meæ.
 Arrisq; malis, & laudans sæpè profanos
 Doctrinæ antetuli dogmata vana tuæ.
 Ah pudet, & tædet, iuuenilia tempora nugis
 Tradita fucosis, insipidisq; iocis.
 Lugeo me vinclis viciorum corda dedisse,
 Collaq; Tartario supposuisse iugo.
 O miserere mei, DEVS, & me sordibus istis
 Ablue per gnati vulnera sancta tui.
 Mors etenim Christi mea certa redemptio fertur :
 Solius Christi victima, vita mea est.
 Euge meum pectus, curas depone sequaces :
 Præsidio Christi nos Pater almus amat.
 Nos Pater excelsus dilecti nomine Christi
 Suscipit, & gremio sustinet ipse suo.
 Quanta Dei bonitas homines illustrat & ornat ?
 Hæc siquidem replet Solis utranq; domum.
 Vni propterea, mortales, fidite Christo :
 Profluit hoc medico gloria, vita, salus,

DE

DE

Dixit

Lingue t

Conu

Nam tib

Qui

Te mea c

Exim

Fortunata

Qui pla

Execrabili

Qua i a

Serpe tua

Per se

Hæc De

Mor

Ille Abra

Scilicet

Salue na

Hæc

Tu Pat

Con

Sis foel

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

Sic

DE SEMINIS PROMISSIONE

facta Abræ, qui postea Abrahamus
à Deo est appellatus.

Dixit Abræ (qui post Abrahami nomine fulsit)
Ardua sublimis qui regit astra Deus.

Lingue tuam patriam, notas & negliges sedes:
Conueniunt sorti non loca parua tuæ.

Nam tibi monstrabo terram cultamq, bonamq,
Qui gentem in magnam multiplicandus eris.

Te mea continget benedictio, tuq, tenebis
Eximium nomen, magnificumq, decus.

Fortunatus eris: vinent & sorte beata,
Qui placide dicunt candida verba tibi.

Execrabilibus gens diris praua peribit,
Quæ iacit in nomen turpia probra tuum.

Stirpe tua fœlix omnis generatio surget
Per sementiferi climata cuncta soli.

Hæc Deus: expleta est promissio: viuite læti,
Mortales: Christum nam bona verba notant.

Ille Abrahamiada prognatus Virgine regnat,
Scilicet æterni mens & imago Patris.

Salve nate Dei, per te cognatio quæuis
Humani generis glorificata viget.

Tu Patriarcharum luces nitidissima stella:

Cordibus & nostris lux veneranda manes.

Sis fœlix, placidumq, tene, Rex optime, regnum:

Subdita sintq, tibi sidera, terra, fretum.

DE

DE

SYLVARVM
DE PROMISSIONE ISACO,
Abrahami filio, repræ-
sentata.

Isacus excellens Abrahami gnatus, amore
Clarus erat sancto conspicuusq; fide.
Ad quem dignatus DEVS aurea fundere verba,
Hoc læto sensu quàm reuerenter ait.
Isace, sis animo forti: nam stirpe beata
Consurgens, fœlix & benedictus eris.
Quàm nitidi fulgent rutilantia sidera cœlo,
Quandò tenebræ noctis aguntur equi:
Tam tua multiplici numero tibi germina sese
Spargent, per multos glorificanda gradus.
Perq; tuum semen populus saluabitur omnis,
Et gentes cunctæ quas globus Orbis habet.
Hæc Deus: ô, memori sacra dogmata mente repone,
Quisquis honorificæ dona salutis amas.
Non volitans leuibus dulcis promissio ventis,
Pondere legitimo digno & honore caret.
Nanq; Abrahamiada natus de Virgine Christus,
Æterni complet fulgida dicta Patris.
Isacidum salue genus, ô suauissime Christe:
Tu nobis princeps Rexq; perennis ades.
Tu facis ut nobis magni promissa parentis
Eniteant claro lucidiora die.
Transibit cœlum, tellus opulenta fatiscet:
En, perdurabunt dogmata sancta DEI.

DE

DE
Isacides
Ver
Huic quo
De
Vidit en
Ha
Parte st
Par
Hunc tri
Tug
Ex te toc
Eiet
Sels ad
Sit
Perq; tu
Ec
Larus
Op
Vidit
Cl
Vipot
N
Salu

DE PROMISSIONIS RENO-
uatione Iacobo Isaci filio
declarata.

Isacides Iacobus erat constansq; piusq;
Versabatq; sui dogmata sancta patris.
Huic quoq; declarata Dei promissa fuere
De Christo, per quem gloria nostra nitet.
Vidit enim scalam e terra contingere caelos:
Hac verò Angelicos ire redire Choros.
Parte stetit summa Deus: & sic ore locutus,
Patris auiq; tui sum Deus almus, ait.
Hunc tibi do, stirpiq; tuæ, quem conspicias, Orbem:
Tuq; pater magnæ posteritatis eris.
Ex te tot venient populi, quot littus arenas
Eiecit: siquidem, tu quoq; clarus ages.
Solis ad occasum, te fundes Solis ad ortum:
Sit tua subq; Euro, subq; Aquilone, domus.
Perq; tuum semen populus saluabitur omnis,
Et gentes cunctæ quas globus Orbis habet.
Lætus ob hoc dictum fudit pia vota Iacobus,
Optavitq; tuos, Christe, videre dies.
Vidit, & excelsa gestavit pectore Christum:
Christum, qui sancta, SILOHA, voce fuit.
Vtpotè, qui missus vasti de culmine cæli,
Naturam humanam sumere promptus erat.
Salve igitur veteris pulcherrima stella Iacobi:
Salve, Christe DEVS, nosq; benignus ama.

IN

SYLVARVM
IN PICTURAM ABRAHAMAE
sacrificaturi.

Cum Deus omnipotens Abrahamum tentat, & illi
Visus erat sobolis spem rescare data:
Tunc Patriarcha tulit constanter caelica iussa,
Nec cessit vecors addubitante fide.
Exstructas igitur gnatum sistebat ad aras,
Ut fieret summo victima grata Patri.
Iamque enssem iugulo pueri intentabat: at ipsum
Retrahit à caeptis Angelus ipse Dej.
Succedensque aries, curuis qui cornibus haesit
Vepribus, acceptum redditur ἀντίλυτρον.
O senis egregium facinus, roburque probandum,
Qui se subiecit, voce animoque, Deo.
Quisquis es, exemplum serua memorabile: nec tu
Diffide aeterni de bonitate Patris
Nullum namque, DEVS fallit: sed iustus & aequus,
Iuxta promissum, pectora fida iuuat.

DE VINEA EVAN-
gelica.

Si tibi sit cordi gratissima vinea Christi,
Ocia profliga, desidiâque fuge.
Nam DEVS ingenuos vult & probat ipse labores:
Ipse laboranti praemia digna refert.
Nec tamen in meritum proprium confidere fas est:
Ex bonitate Dei munera cuncta fluunt.

DE

DE FRIDERICO II. DANO-
rum Rege, & SOPHIA
Illustrissima Regina.

Δεῦπερος ἐμ Δανῶν λάμπει Φριδεῖκος ἄναξι
Αἰχμητὴς κρατερός, καὶ βασιλεὺς ἀγαθός :
Ἡ νεανὶς Σοφία, φαίνει βασίλισσα πρεπώδης,
καὶ δέωποινα αἰεὶ ἄρομένησσα Νεόμ :
Ὁ υἱάνιϑ τῷτῳ ἄρχος τε πατὴρ τε κυβερνῶ,
Νῶς τε πατρὸς τέκνον, πνεῦμά τε ἀμφοτέρω.

DE PASCHATE.

HUc ades Aoniæ, cultissima turba, coronæ,
Quæ colis Hafniacæ docta Lycæa scholæ.
Pande oculos animæ lætos, pia pectora pande,
Carminis ut capias pondera vera mej.
Non ego canto iocos Veneris, non pocula Bacchi :
Non celebroy Martis bella cruenta trucis.
Friuola non scribo vani ludibria Mundi,
Intentus nugis, crasse Epicure, tuis.
Materiam vates istam sectentur inanes,
Vulgaris famæ quos rapit aura levis.
Utiliora tibi tradam, studiosa iuuentus :
Mentem adhibe : paucis mystica magna canam.
Paschatos, ecce, sacri colimus memorabile festum,
Quod populo Ebræo magno in honore fuit.
Transitus hac equidem diuinus voce notatur,
Sancta velut nobis prodere lingua potest.

C

Nomi-

DE

SYLVARVM

Nominis & ratio monstratur Mose docente,
 Quo maior veterum nemo Propheta fuit.
 Nam Phariam tristis gentem cū pœna maneret,
 Irati gladio percutiente DEI:
 Transijt, & minimè nocuit ferus Angelus illis,
 Quorum erat agnino tincta cruore domus.
 Signari siquidem DEVS isto sanguine postes
 Iussit ab his, veniam qui cupiēre sibi.
 Et quia signatas prostrator nuncius ædes
 Transijt, est dictus Transitus iste dies.
 Quis canet Aegypti cladem, quæ nocte sub illa
 Visa est inuisum debilitare genus?
 Electæ quisnam resonabit gaudia stirpis,
 Numinis inuicta multiplicata manu?
 Nam DEVS ad pœnas prauorum est sæuus & acer:
 Vota ad iustorum mitis amansq; venit.
 Regula iusticiæ iubet hoc immota: quis unquam
 Impium & iniustum dixerit esse DEVM?
 Ergò DEI meritum memori plebs pectore seruans,
 Annua paschali nomine festa parat.
 Hinc agni exorta est mactatio, lege iubente
 Antiqua, populo quam DEVS ipse dabat:
 Quo sacramento plebs est edocta, quòd esset
 Nobile diuinæ pignus amicitiae.
 Namq; DEVS iustos ornat, signoq; decoro
 Monstrat se sanctis cætibus esse DEVM.
 Cætibus esse DEVM sanctis se monstrat amicum,
 Sincerum, verum, munificum atq; bonum.

Nec

Nec sat.
 Qu.
 Agnum
 Con
 Vnde m
 Qu
 Quid, q
 Qu
 Solus e
 Po
 Solus
 Sa
 Solus m
 Et
 Solus m
 Et
 Solus O
 A
 Solus
 I
 Nom
 T
 In te
 De
 Hi

Nec satis hoc: siquidem, mysteria plura supersunt,

Quæ nos de recta religione monent.

Agnus ergò esuri paschalem, lege modesta

Congressus certos constituere sibi:

Vnde monebantur sacro se fœdere iungi,

Qui veri dici plebs voluere DEI.

Quid, quòd & hæc agni mactatio ritè docebat

Quòd Christus Dominus victima vera foret?

Solus enim CHRISTVS totius crimina Mundi

Portauit, quandò mortis adiuuit iter.

Solus cæsus erat nostro pro crimine: solus

Sanauit propria vulnera nostra nece.

Solus morte sua diuinam sustulit iram,

Et pariter nobis contulit omne bonum.

Solus morte sua rabidum compefcuit Orcum,

Et Furias omnes, Tartareosq; dolos

Solus Olympiacam Victor sublimis in aulam

Ascendens, Cœli regia sceptrum tenet.

Solus honorandus mediator, & arbiter æquus

Viuit, & æternus noscitur esse DEVS.

Nomine quo festum nos & paschale parantes,

Tollimus in sanctis iubila læta choris.

In templis, & sub tectis, Regumq; theatris

Passim de Christo carmina grata sonent.

De Christo Iesu cantentur carmina grata:

Quis Christi Iesu nollet amare decus?

Hic est ille agnus, qui prima ab origine mundi

Cæsus erat, lapsas ut releuaret oues.

C 2

Hic

SYLVARVM

*Hic est ille agnus, cuius nos sanguine loti,
 Ante DEVM verum stirps generosa sumus.
 Hic est ille agnus, nobis qui pandit Olympum,
 Summo qui dedimus nomina nostra DEO.
 Hic est ille agnus, quem qui veneratur amatq̃,
 Nullo concutitur corripitur ue metu.
 Hic est ille agnus, spes & victoria nostra,
 Qui DEVS ex patre est, matreq̃, verus homo.
 Christe DEVS salve, salve pie Christe, tuosq̃
 Aspice, qui summi nomina Regis habes.
 O utinam cantu digno celebrare liceret
 Virgineam stirpem, progeniemq̃ DEI:
 Harmonicis non me superaret vocibus Orpheus,
 Nec Linus argutæ nobilis arte lyra.
 Terpander non me, nec Arion clarior esset,
 Piërio quamuis magnus uterq̃, choro.
 Sed mihi nec venæ, nec linguæ copia tanta est
 Principis ut tanti condere gesta queam.
 Mortali siquidem maiestas cœlica captu
 Altior est: capiet quis ratione DEVM?
 Ergò fide sola Regem excipiamus ouantem,
 Dicere quem dignè nulla Camæna potest.
 Sancta fides Christo fruitur, Christi q̃, fauore:
 Omnia perrumpit sydera sancta fides.
 Hac ope qui Christi celeberrima munera quærit,
 Fortunamq̃, suam ferre scit, ille sapit.
 O benè foelices, quos victor Christus adornat
 Æternis opibus, perpetuisq̃ bonis.*

AD

C Hrist
 E
 Aspice ne
 Ut ti
 Daq̃, tui
 Nost
 Spernam
 Carn
 Reddemus
 Com f
 Et veloci
 Sic Fla
 Nolumus
 O Pare
 Non aliud
 Nec
 Da, tibi
 Hor
 Fac quod
 Pet
 Sic tibi
 O
 Hic ne
 H

AD CHRISTVM
seruatorem.

Christe DEI Fili, moderator & arbiter Orbis,
 Et diræ Necis inclyte victor,
 Aspice nos miti vultu, gratoq; fauore,
 Vt tibi pectora nostra probentur.
 Daq; tuis vt sit mandatis consona vita
 Nostra: sed & fac dogmata falsa
 Spernamus, Patrem q; tuum metuamus amanter
 Carmina grata voce sonantes:
 Reddentesq; probo non fictum pectore votum,
 Cum Patre te pie Christe, canamus:
 Et veluti Patrem, veluti, te Christe, sonamus,
 Sic Flatum concede perennem
 Noscamus: nam tu Deus vnus, tuq; triformis,
 O Pater, ô Fili, ô pie Flatus.
 Non aliud, certè, est lato sub sidere nomen,
 Nec Cæli super astra, colendum.
 Da, tibi sinceri iustum præstemus honorem,
 Horrendumq; scelus fugiamus.
 Fac quoq; Rectores nostros, famulosq; paresq;
 Pectore fido semper amemus.
 Sic tibi (sideria qui maiestate refulges
 O Deus optime maxime) cætus
 Hic noster meritas in laudes ora resoluens,
 Hymnos & sacra carmina panget.

SYLVARVM
EVCHARISTICON IN SAN-
ctam Trinitatem.

Soli Deo victoria,
Soli Deo potentia,
Soli Deo sit gloria,
Et nunc & omni tempore:
Qui trinus ac unus polum,
Qui trinus ac unus solum,
Qui trinus ac unus fretum,
Fecit, tuetur & regit:
Republicas qui protegit,
Ecclesiamq; colligit,
Piusq; se totum ingerit
Virtute magni numinis:
Qui Daemonum versutias,
Mille & dolos sophisticos,
Nec non minas Tyrannicas,
Damnat, coërcet, proterit.
Dulcis Pater, Fili Patris,
Visq; utriusq; Spiritus,
Cælestibus fac nos choris
Frui perenni gaudio.

AD LECTOREM.

Si bona quæ scripsi, Christum laudato datorem:
Sin mala, fer genium, lector amice, meum.
DE

O CE
S
E
V
Peccata
V
Q
S
N
C
Q
S
N
M
A
S
I
A
t
m

SAN.

DE VSV COENÆ DO-
minicæ.

O CHRISTE, qui corpus tuum
 Sub pane verum porrigis,
 Et omnibus verum tuum
 Vino propinas sanguinem:
 Peccata nostra delue,
 Noster Patrone candide,
 Istosq; nos pronuncia
 Rex & sacerdos maxime.
 Ut panis ille sumitur
 Qui nos benignè recreat,
 Sic corporis sancti tui
 Nos recreet potentia.
 Ceu vina grata sumimus
 Quæ leniunt mentes bonas,
 Sic sanguinis sancti tui
 Nos recreet potentia.
 Minor quidem sum quàm queam
 Ad te, patrone, scandere:
 Si iuueris meam fidem,
 In te quiescam suauiter.
 At interim cœnæ tuæ
 Læta fruar dulcedine,
 O Christe Rex fidelium,
 Pastorq; noster vnice.

C4

PRO

M.
 o datorem:
 ice, m. m.
 DE

SYLVARVM
PRO CASTI AMORIS IN-
spiratione.

PRincipum Princeps, Deus ô Deorum,
Corda qui grato releuas beata
Spiritu, iusta reprobasq; flammâs
Lege coërces :
Flaminis donum rogo gratiosè
Ingeras oro mihi : tu benignus
Læta iustorum decoras iuuasq;
Vota virorum.
In meum pectus lepidos calores
Transmoue, vt sancto tepeam favore :
Quem Deus blandus regis, ille sacro
Flagrat amore.

SVAM IN SACRARVM LITE-
rarum studio negligentiam
deplorat.

O Deus magni fabricator Orbis,
Dux Ducum, Rex ô generose Regum,
Dexteram cuius metuit colitq;
Vesper & ortus :
Te peto supplex, stabiliq; corde
Vota proponens cupio iuuari :
Heu mihi si non tua gratiosus
Lumina pandas.

Est

Est tibi
Causa : n
Iussa negl

Ab prece
Te mihi :
Non trabe

Tu Deus,
Quos mon
Dediti Ce

Ergo sis ma
Crimen ad
Fixa spes tu

Turba te tr
Improbone
Audijt te

D

DA

Et rat

L

LIBER.

21.

*Est tibi iusti fateor furoris
Causa : nam nugis leuibus tumescens,
Iussa neglexi tua, nec notavi*

Dogmata sacra.

*Ah precor mitem, Pater alme, præstes
Te mihi : duram quis enim ruinam
Non trahet, si non rabiosa cedat*

Iudicis ira?

*Tu Deus, non vis homines perire
Quos mouet facti dolor, & Patrono
Dediti Christo, veniam fideli*

Corde precantur.

*Ergò sis mitis mihi confitenti
Crimen admissum : Deus omnis in te
Fixa spes hæret mea : me gubernat*

Flamine sancto.

*Turba te transfer procul hinc maligna :
Improbo nec me studio retunde :
Audijt vocem gemitumq; nostrum*

Rector Olympi.

DE APPELLATIONE
Regni Daniæ.

D*An primus princeps nostris regnauit in oris,
Scriptorũ veterũ ceu monumenta monent.
Et ratio tituli pulcra est, si credis Ebræis :
Dan siquidem iudex dicitur ore sacro.*

C5

Hinc

SYLVARVM

Hinc populi Dani, censore Melanthone, fulgent
Iudicio celebres conspicuiq; viri:

A veteri nam Rege suo, primoq; parente,
Inclita præcellens Dania nomen habet.

Doctiloquis Graijs est Δῶρ quoq; Iuppiter ipse:
Ζεὺς idem est & Δεὺς profuit unde Deus.

Inde patet nostræ, sublimi nomine, gentis,
Condita iudicio Danica regna Dei.

Inunc, & nomen Danorum nobile ride,
Qui legis impuri sordida scripta Gothi.

AD DN. NICOLAVM KAAS:
Regium Cancellarium.

Nicolee, illustris Cosorum gloria, salve:
Dignus enim es summo laudis honore frui.

Non modò formoso te corpore plena beavit

Lex genij, & stirpis vis generosa tuæ:

Mens quoq; clara tibi est, rerumq; inuentio docta
Excitat ingenium iudiciūq; tuum.

Inde tuam decorat prudens facundia linguam,
Ut nostri Nestor temporis esse queas.

Et tua ceu pietas populis est cognita multis:
Sic tua vox Musis perplacet atq; DEO.

Ista equidem norunt omnes, iuuenesq; senesq;
Nam cui non Virtus est benè nota tua?

Me quòd & ornâris, grates tibi soluo perennes,
Par merito quamvis gratia nulla tuo est.

Sed

Sed grati

Nam

Et tua m

Quod

Laricia a

Aoni

Non tamen

En, a

Voce tua

Meq;

Lingua b

Vpote

Hinc par e

Hinc a

DE

I Annis

Elap

Februus a

Luce

Martius

Hy

April

Et

Mainus

H

Sed gratum iuuat esse tamen, vir magne, Poëtam :
Nam cæli Domino pectora grata placent,
Et tua maiori redeat si gratia fructu,
Quod fieri semper nostra Thalia rogat :
Læticia insurgam dulci, positoq; dolore,
Aonia cithara glorificabo DEVM.
Non tamen argentum nobis donabis et aurum :
En, mea non istas Musa requirit opes.
Voce tua Regi me commendare memento :
Meq; probis prudens conciliato viris.
Lingua boni doctiq; viri preciosior auro est,
Vtpotè quæ regitur mente et amore DEI.
Hinc pax et requies oritur, Regumq; fauores :
Hinc ad mortales commoda mille fluunt.

DE DVODECIM ANNI
mensibus.

I*anus ut ancipiti facie est, ita respicit anni*
Elapsi finem, principiumq; noui.
Februus insurgens noctis benè contrahit umbram,
Luceq; producit nobiliore diem.
Martius insigni stat veris honore colendus,
Hyberno quamuis frigore sæpè riget.
Aprilis tenui tellurem gramine vestit,
Et virides syluas ornat odore nouo.
Maius flore suo iuuenes nymphasq; coronat,
Hosq; pijs gaudet consociare choris.

Iunius

SYLVARVM

Iunius aestiuo flagrans feruore coruscat :

Plus tamen ille calet quem grauis urit Amor.

Iulius ingreditur cum saeva canicula regnat :

Ne tibi sit damno stella proterua, caue.

Augustus tribuit Cereris largissima dona,

Delicijsq; sacris horrea laeta replet.

September fructus Autumnii promit opimos :

Vt Veneri placeas da poma, pyra, nuces.

October mustum, maturaq; vina ministrat :

Exultent famuli, Bacche iocose, tui.

Turbidus Aëlio fremit, ecce, furore Nouember :

Arida flammini uomisingere ligna focis.

Horridior turget, Bruma reboante, December :

Vim tamen hanc ignis, Musica, vina, premunt.

CIRCVLVS ANNVS, IN QVO Iuxta SYLLA-

*barum numerum dies
designantur.*

IANVARIVS HABET DIES XXXI.

LEX puero stat: LVX micat aurea gētibus ipsis:
Mollificat durum pia PAVlum gratia Christi.

FEBRVARIVS XXVIII.

Mos MARIAM priscus puras exornat ad aras :

Inclita sublimi fert PETrus dogmata sede.

MAR-

Celica in
Summi

Eminet
Tu rigido

Signa Ch
Martyri

Floridos
Mirifico pa

Ex, Mari
Serritur o

PETrus e
Demit

Agidu
LAM

Exem
Tu de

MARTIVS XXXI.

*Cœlica iussa Dei tonat ore GREGorius alto :
Summi vox Patris castam MARIÆ replet alium.*

APRILIS XXX.

*Eminet AMBrosius clarus mitraq; peditq;
Tu rigido stas, magne GEorgi, strenuus ense.*

MAIVS XXXI.

*Signa CRVCis roseo madefecit sanguine Christus :
Martyrij laudem tenet VRbanus speciosam.*

IUNIVS XXX.

*Floridus insequitur generoso pectore VIctus :
Mirifico partu se BAPTistes quoque prodit.*

IULIVS XXX.

*En, MARIam pietas loca per montana gubernat :
Sternitur ob Christi constans Iacobus honores.*

AVGVSTVS XXXI.

*PEtrus erat vinculus, pius est LAVrentius assus :
Demitur eximio sacrum caput, ecce, IOanni.*

SEPTEMBER XXX.

*Ægidius sequitur, MARIÆ tum prominet ortus :
LAMberto socium præbet se flammeus ALES.*

OCTOBER XXXI.

*Exemplum niueæ vitæ Dionysius adfert :
Tu das LVca piis etiam tua scripta legenda.*

NO-

SILVARVM

NOVEMBER XXX.

*Præfulis officio nitidus MARTINUS habetur :
Hac se sub serie CLEMENTIS nomina promunt.*

DECEMBER XXXI.

*Emergunt sacra NICOLEI castæq; LVCIÆ :
Nobilia tamen sacra CHRISTVS natus adornat.*

DE MOTV SOLIS PER DVO-
decim signa Zodiaci.

*CVM pater exurgit bis quino lumine Ianus,
Vrnigerum puerum Delius augur adit.
Post gelidum BRUMÆ tempus Februarius infert
Pisces lustratos lumine, Phœbe, tuo.
Trux Aries Clarium comitatur in æthere regem,
Tempora cùm veris MARTIUS alma trahit.
Cornigerum ducit Taurum Pataræus APOLLO
Aprilis quandò vernat honore nouo.
Maius amat GEMINOS, ipsos ubi clarus AGYLEUS
Munere conspicuos lucidiore fouet.
CYNTHIUS æstiferi tangit caua brachia CANCRI
Dùm nimis ætherio IUNIUS igne calet.
AUREA CYRRHÆUS scandit dux terga LEONIS,
Iulius arctatos cùm iubet ire dies.
VIRGINE latatur nitida LATONIUS heros,
Augusto gratos dinumerante dies.
POMIFERUM autumnum quandò SEPTEMBER adornat,
Thymbræo regitur pendula LIBRA DEO.*

Morti-

Mortifer
Solis
Imbribus
Arci
Per Trop
Quan

AD

V At
N
Qui dulce
Hippo
Profecione
Terram
Terram
Armis
Quam Gym
Non f
Cymbros q
Roma
Sed missa
O d
In natio
Vil
Gaudel
Ri

Mortifero vngue minans, Octobri mense retentat
 Solis anhelantes Scorpius acer equos.
 Imbribus insanis ventisq̃ fremente Nouembri,
 Arcitenens Chiron te, Tegeæc, tenet.
 Per Tropici currit Capricorni sidera Titan,
 Quando gelu canus triste December alit.

AD D. IOHAN. FRANCISCVM,
 Medicum, de locis Iutiæ.

Vatum, Iohannes, optimorum gloria,
 Nostræq̃ fama Daniæ:
 Qui dulce docta pharmacum misces manu
 Hippocratis magni comes:
 Professione vade læta in Iutiam,
 Terram bonis foetam viris.
 Terram vocatam Daniæ peninsulam,
 Armis equisq̃ fulgidam.
 Quam Cymbriam dicunt Poëtæ plurimi
 Non friuolis rationibus,
 Cymbros quis autem nescit olim in maximam
 Romam fuisse strenuos?
 Sed missa sint hæc: & locis te Iutiæ,
 O docte vir, fac recrees.
 In natione dum manes hac inclyta,
 Vrbes videto nobiles.
 Gaudebis ipse patria primùm tua
 Riparum amica nomine:

Ripis

SILVARVM

Ripis beatis quæ renidens, aspicit
 Vastum Britannia fretum.
 Hinc elabora ciuitatem cernere
 Viberga monte quæ sacro
 Quandam vocata est: mœnibus nunc additis
 Fertur Viburgum ab incolis.
 Hic natus infans aureum Solis iubar
 Vidi fauente numine:
 Cognominatus unde sum Vibergius
 Inter Poëtas Dania.
 Iam cæteras accede terræ Iuticæ
 Vrbes calore libero.
 Coldinga multo se nitore fulgidam
 Amabilis subinferet.
 Huic Vetla (quidam quam Viellam nominant)
 Addatur oppidum elegans.
 Arrhusiam quis est potens contemnere,
 Aut eminens Randrusium?
 Natale matris optimæ meæ solum
 Schiuam vetustam diliges.
 Alburga prisca stat fide pulcherrima,
 Et vrbs vetusti Lymici.
 Non præteribis Horsenæ & ciues Nibæ,
 Nec incolas Hobrouiæ.
 Quid Varda, Ryda, Scaga? quidq; Heringia
 Et plura si sint oppida?
 Nam multa delet, multa mutat & nouat
 Mirabilis fors temporum.

Et

Et sicut
 Se p
 Diesq;
 Fug
 Etate
 Gen
 Nil est
 No
 Probate
 Am
 Amore
 Foe
 Priscas
 Pagos
 Quorum
 Quis
 Quis
 Am
 Quid
 Sec
 Hic Sch
 Hic
 Hic tem
 De
 Piscat
 V
 Venat
 A

Et sicut æstas ac hyems frequentibus
 Se proritant anfractibus :
 Diesq; noctem & nox velut clarum diem
 Fugare crebrò cernitur :
 Ætate sic ætas solet propellier,
 Gentemq; stirps noua excipit.
 Nil est perenne præter æterni DEI
 Nomen, decus, potentiam.
 Probatu inde sancta virtus & fides,
 Amorq; caræ patriæ.
 Amore tellus ergò te suauissimo
 Fouebit, Vrbes dum vides
 Priscas nouasq; Iulia. Sed heus, caue
 Pagos decentes negligas :
 Quorum referre si liberet nomina,
 Quis finis esset carminj ?
 Quod ipse prudens linquo, tu considera
 Amice iucundissime.
 Quid flumina atq; amnes canam, quibus sitis
 Siccis leuatur faucibus ?
 Hic Schirnus est pulcher, nitensq; Truzius :
 Hic Anza, Glorios, Fuldula.
 Hic temperato graciosus frigore
 Decurrit acer Gudius.
 Piscationes unde sunt uberrimæ,
 Usuq; felicissimæ.
 Venationes si petes, castissimam
 Mentem Dianæ consule.

D

Cervi

Et

SYLVARVM

*Cerui dabuntur atq; damulae leues,
 Leporesq; quàm celerrimi.
 Sed ne feroces te lupi perterreant,
 Tecum feres venabulum.
 Istis peractis redde te Musis tuis,
 Aut plena sume pocula.
 Testudinis ne blandæ plectra percute
 Inter potentes Gratias.
 Aut arte docta iunge te mortalibus
 Bonis, bonum per pharmacum.
 Donum Deorum est ars benigni Apollinis,
 Morbos graues quæ mitigat.
 Mortem quis autem pellet? hæc Reges rapit
 Et densa plebis agmina.
 Vitam heu fugacem: sed tamen famam virum
 Musæ sacræ custodiunt.
 Miraris istud, fortè, scribendi genus,
 Vatum ô decus clarissimum?
 Ne turbet ista te, oro, cogitatio:
 Nam trita doctis hac via est.
 Sic Martialis Liciano scripserat,
 Ipsius ut produnt libri.
 Lusere multi sic: sed est dandus modus
 Et finis his ineptijs:
 Ineptiarum si tamen loco capis
 Nouus labor quod expolit.
 Iam vade, frater optime, ac reuertere
 Et corpore & mente integer.*

Hoc

Hoc me
 Nostr
 Desidera
 Virt
 O quant
 Proc
 Que vot
 Hæc
 Precesq
 Irat

AD

Hæc
 O
 Ar
 No
 Kai
 Ma
 Ad
 Ap

L

*Hoc mecum Iuvarus Bartholinus, temporis
Nostri decus, desiderat.*

*Desiderant hoc quos amor sanctus fouet
Virtutis, & Libethridum.*

*O quanta res est casta vota soluere
Pro commodo boni viri.*

*Quæ vota fiunt ex pudico pectore,
Hæc summus approbat DEVS.*

*Precesq; puræ, & ad polum tensæ manus,
Irata placant Numina.*

*AD EVNDEM IOHANNEM
Franciscum, Poëtam & Medi-
cinæ Doctorem.*

Βομβῶσι σκαλοῖ ἄνδρες, καὶ βατλογοῦσιμ:
οἱ δ' ἥτορ σφέτερον συμβαρέσιμ ἄγαρ.
Αὐτὸς ἔγωγε βρατὸς λυσῶντας δ' οὐκ ἀλεγίζω:
Νῶν γὰρ ἐμὸν σομοῦ πνεῦμα θεοῖο θεός.
καὶ σὺ Ἰωάννης φράγκισκ', Ἀσκληπιῶ ὦ παῦ,
μηδενὶ περμολόγες ἐν θέσο δῶπολόγω.
λοιδόρεδες βόμβες καὶ ἀμύσας βατλολογίας
Αἴρος ὦ λάιλα† ἠνεμόεντος ἔχει.

*IN IMAGINEM SER-
uatoris.*

L *Vx ego sum Mundi: qui me sectatur amatq;
Splendidus æternæ lucis honore manet.*

D 2

AD

SYLVARVM

AD D. PAVLVM MATTHIAM,
Episcopum Selandicum.

PAule decus nostrum, doctorum Paule virorum
Gloria, laus patriæ, candide Paule, tuæ :
Esse meas aliquid nugas si fortè putabis,
Ex candore animi iudicium illud habes.
Ipse equidem video quàm sit mihi curta supellex :
Non tamen iccirco prorsus egenus ero.
Aspicio corpus, magnos non inter habebor :
Me neq, tu minimis annumerare potes.
Sed commendabor mediocri, Paule, statura,
Quantumuis paruis proximus esse queam.
Sic ego misceri magnis non opto Poëtis :
Nec dabitur Musis infimus ordo meis.
Si mediocris ero, satis est : licet ultimus ordo
Nobilium Vatum me quoq, Paule, iuuet.
Dant Dij, dant homines, dant deniq, Paule, colūna,
Vt Maro si non sim, sim Sadolinus ego.
Legitimas intra qui novit sistere metas,
Hunc reor egregium conspicuumq, virum.

AD AMICVM QVEN-
dam.

AD cœnam venias, veterem nec linque sodalem :
Non ego te potu, non onerabo cibo.

Vini

Vini ali
Non
Me quoc
Da
Grata m
Pom

Si me
L
Ingenio g
Malt
Nam quaa
Qua me
Tanto ego
Et m
Te reue
Cul
Mentib
A
Aux
I

G

LIBER.

27.

Vini aliquid sumes, comedes pira, poma, nucesq̃:

Non alia pompa cœna parata mea est.

Me quoq̃ conuiuiam tu si quandoq̃ vocabis,

Da modicum vini, da pira, poma, nuces.

Grata meæ veneri sunt isthæc dona, meoq̃

Poma placent genio, sunt quoq̃ grata pira.

AD ACADEMIAM

Hafniensem.

S*I me commendes, ô sancta Academia, Regi,*
Laudem qui summam temporis huius habet:

Ingenio genioq̃ meo mox vita redibit,

Multis quæ lacrymis languida facta dolet.

Nam quantò fueris varia sublimior arte,

Quòue magis membris condecorata tuis:

Tantò ego maiori fortuna lætus abibo,

Et magis hoc diuûm munere firmus ero.

Te reuerenter amo, matrem ceu gnatus honestam:

Cultorem redama, mater amica, tuum.

Mentibus affectus mites DEVS indidit ipsis,

Alter vt alterius noxia damna leuet.

Auxilium quicunq̃ negat mortalibus, ille

Ingratus magno dicitur esse DEO.

DICTVM SYRACIDÆ.

G*Rata Deo ac homini tria sunt: cõcordia fratrum,*
Pax vicinorum, coniugijq̃ fides.

D 3

IDEM

SYLVARVM

IDEM FVSIVS.

Aurea dilectos iungens concordia fratres,
Naturæ quos lex indubitata ligat :
Vicinosq; fauor cum consuetudine dulci
Qui decorat, nullo concomitante dolo :
Connubialis amor, quo fœmina fida marito,
Virg; suæ uxori certat honore pari :
Hæc tria grata DEO sunt, & mortalibus æquis,
Syracidæ veluti dogmata sancta monent.

AD D. IACOBVM GEORGIVM,
fratrem, de victoria Davidis
in Goliath.

Davidis memorabilem
Pugnam, frater amabilis,
Iucunda cithara canam,
Deuictumq; Goliath.
Hic vastus, ferus, impius,
Ortus gente Philistida,
Israëliticos duces
Infami ore momordit.
Tanto nemo fuit manu
Ausus congregier viro :
Quid, quòd defuerint quoq;
Regi corda Sauli ?
Sed mens Isaïdi bona
Effulsit subitò: nec est

Passus

P
L
Rex erg
M
E
H
Deponit
P
S
P
Hinc ap
Fu
Com
Ret
Contra, ter
Inge
Par
Sal
Hic
I
Horre
Verb

*Passus scommata spargere
Dirum impunè gigantem.*

*Rex ergò iuueni ærea
Muniuit galea: dedit
Ensem cum clypeo: sed hic
His non sufficit armis.*

*Deponit rigidum tener
Pondus militiæ: pedum
Sumit, quo patrias oues
Pastor rexerat antè.*

*Hinc aptat lapides leui
Fundæ quinq; volatiles:
Confidensq; Deo capit
Rectæ robora mentis.*

*Contrà, terribilis gigas,
Ingens, totus & æneus,
Paruum Iudaicæ domus
Salsè ridet alumnum.*

*His & vocibus insolens
Inquit: quò baculus tibi?
Mèn' censes, fatuus, canem
Ista fuste premendum?*

*Horrendis simul intonans
Dictis, huc, ait, huc age:
Carnem mox canibus tuam
Tradam dilacerandam.*

*Verbis horrifonis tumes,
Velox Isaiides, ait:*

D 4

Fulgens

Passus

SYLVARVM

Fulgens hasta tibi nitet :

Est ensis clypeusq̃.

Haud istam speciem moror :

Scutum nam Deus est meum,

Quo diram violentiam

Fregi vrsi atq̃ leonis.

Te mittet Dominus Deus.

Nostras in teneras manus :

Huius magna potentia

Toto exurget in Orbe.

Fundam, nec mora, concutit :

Stridens euolitat lapis :

Pulsatur cerebrum viri :

Casus corruit hostis.

Pastor protinùs eripit

Victo ense, celer & caput

Demit grande cadaueri :

Sorbet terra cruorem.

Exultat populus Dei :

Mæret turba Philistidùm.

Sic paruos Deus adiuvat :

Sternit corda superba.

Dic, ô frater amabilis,

Laudes ætherio Deo,

Qui Rex viuit & imperat

Fulgens omne per æuum.

IN

Istati
Ma

Parna
E

Qui P
A

Rex tunc

Hoc de

Aeterni Pa

Qui m

Tres colo

Sed t

Lator e

Ille p

Discite

Et

IN

D

IN SUPERBOS.

Iætatibus laterum robur, manuumq; vigorem :
Magna Deus frangit, corda pusilla iuuat.

AD IMBECILLES.

Parua cohors, Christo Domino diffidere noli :
Excitat ille animos, dirigit ille manus.

DE BENIGNITATE

Dei.

Qui Pater est hominū, rerū fons dicitur vnus :
A quo consilium præsidiumq; meum.
Rex vnus Christus, magni stirps vera Parentis :
Hoc duce non dubito de bonitate Patris.
Æterni Patris Natiq; est Spiritus vnus :
Qui mea cœlesti pectora luce mouet.
Tres colo personas, Flatum Natumq; Patremq; :
Sed tamen est vnus perpetuusq; DEVS.
Lator & exulto : Deus hic me munit & ornat :
Ille potest solus nostra leuare mala.
Discite mortales, puro spem corde fouere,
Et solida viuū Numen adire fide.

IN HISTORIAM EVANGELI-
cam, de eiecto Dæmonio muto.

Dæmonium mutum profligat Christus Iesus :
Quo facto verum se probat Deum.

D 5

Namq;

SILVARVM

Namq; homini misero vocē dum reddit ademptam,
Officium prodit per sacra signa suum.
Impia turba DEI ridet sublimia facta :
Vix mulier Christum suspicit una DEVM.
O benè fœlicem qui Dæmona linquit : & vnj
Coniunctus viuit, voce animoq; Deo.
In Christo siquidem summi vis ampla parentis
Exeritur, qua nos turba beata sumus.
Hoc nouisse, salus hominum est : sine numine Christi
Quis vincet Satanam ? quis pius esse potest ?
Te precor ergò Dei fili, Deus : erige mentes
Nostras, & linguas solue moueq; pias.
Dæmone sic spreto tua fidi regna sequemur :
Legibus & dedit se pia corda tuis.
Tu verò noster Dominus, princepsq; Deusq;
Tartarij franges arma cruenta ducis.
Nos tibi subiectos dextra seruabis amica,
Pacis & æternæ munera sancta dabis.

AD DEVM OPT. MAX.

TE sine, summe DEVS, nulla est sapientia nobis:
Non ullum nobis est pietatis opus.
Et nisi tu dederis viresq; modumq; precandi,
Hei mihi, quot tenebræ pectora nostra prement.
Quod verò nescit ruditas & ineptia nostra,
Hoc tua cœlesti gratia luce docet.
Ingere propterea diuini flaminis auram
Cordibus humanis, ut bona vera sciant :

Et

Et discan
Om
Os aperi
Vt ti
Cum te ca
Quos
Nam tu
Et
Non hec
Bull
Non tibi
Que
Cedat ab
Solus
Solus Chri
Crimin
Christi per
Et po
Hoc igit
Fum
Da, Pa
Da
Sic stab
N
Felix
I
Hum

Et discant quàm sis pius, & mansuetus, & equus

Omnibus his qui te voce fideq; vocant.

Os aperi nostrum, nostras & dirige linguas,

Vt tua legitima nomina lege sonent.

Cùm te cantamus prohibe mendacia vana,

Quosq; parit molles fabula blanda iocos.

Nam tu mens vera es, tua sunt quoq; dogmata vera:

Et verò poscis cordis amore coli.

Non hecatomba tibi curæ, non thuris acerra,

Bulla nec Oenotrij prodigiosa senis.

Non tibi sunt cordi rasæ ludibria turbæ

Quæ meriti iactat robora ficta sui.

Cedat ab egregijs animis tumor iste superbus:

Solius Christi victima pura iuuat.

Solius Christi nos mundat sanguis ab omni

Crimine: per Christum turba beata sumus.

Christi per nomen cælestis gratia fertur,

Et pax, & requies, & fauor atq; salus.

Hæc igitur domino, duce, seruatore, patrono,

Fundimus excelso candida vota Patri.

Da, Pater, hoc vno nos sistere fundamento:

Da vigor insadat mentibus ille pijs.

Sic stabili studio tua splendida iura sequamur:

Nostraq; sint legi dedita corda tuæ.

Fœlix, ac iterum fœlix, qui flamine sancto

Ducitur ad veri dogmata recta DEI.

Hunc non error aget fœdus per deuia saxa:

Non hunc transuersum vile sophisma feret.

Non

SYLVARVM

Non canis hunc Stygius truculento dente notabit,
Non hunc excipient squalida regna Necis:
Sed nitido cursu venerabile transiget æuum,
Donec ad extremum sydera clara petet.

AD CHRISTVM.

Sordibus atq; luto quouis impurior hic est
Qui lotus non est sanguine, Christe, tuo.
Propterea siquidem nostra tu carne nitescis,
Ut sit nostra tuo munda fauore caro.
A nobis igitur sordesq; lutumq; rescinde:
Et bonitate tua crimina nostra tege.
Sic erimus puri, purasq; ad sydera palmas
Tollemus, moniti dogmate, Christe, tuo.

DE BAPTISMO CHRISTIANORVM.

Baptismus quid nam fertur? renouatio pura,
Æterno Domino qua sociatur homo.
Qua ratione fit hoc? aqua verbo sacra beato
Mortales potis est conciliare DEO.
At cuius merito? nimirum munere Christj,
Pectora qui sancto Flamine nostra mouet.
Hinc ne fides nostra est, quæ contemplatur Iesum?
Hinc fluit illa fides, hinc datur illa salus.
Ergo Patre & Nato Flatuq; operante perenni,
Nostræ fundatur causa salutis? ais.

Omnes

LIBER.

31.

Omnes num debent homines hoc fonte lauari?

Omnes, qui cœli gaudia leta volunt.

An pueri digni sunt illis tingier undis?

Hos dignos censet filius ipse DEI.

Num DEVS ætates, num sexus approbat omnes?

Illi vir, iuuenis, fœmina, virgo, placet.

O quàm magna Dei virtus, quàm gloria magna:

Quis Domini laudes enumerare potest?

AD CHRISTVM

Seruatorem.

C*Asibus heu quantis quantoq; dolore fatisco:*

Voluitur ante oculos mors tenebrosa meos.

Namq; rosam tenerã validus velut excutit auster,

Sic animam turbant fata sinistra meam.

Aspice me IESV, Rex magne, Redemptor & Orbis,

Et mihi sis facilis propietate tua.

Tolle meas lacrymas, & debita cuncta remitte:

Tu medicus solus vulnera nostra leuas.

AD CHRISTVM

Seruatorem.

L*Angueo: meq; premit prauæ mens conscia culpæ:*

Corq; meum legis vox violenta quatit.

Aspice me miti, IESV dulcissime, vultu:

Tu siquidem nostra es gloria, nostra salus.

IN

SYLVARVM
IN PICTURAM PVERI CHRISTI,
*inter doctores in templo à matre
virgine inuenti.*

Venerat ut Solymam solenni more Maria,
Amisso gnato mater amica gemit.
Nam se subducens medijs è cætibus unus,
In templo sancto fecerat ipse moram.
Hic illum genitrix inuenit virgo sedentem
Inter honorificos doctiloquosq; viros.
Aurea fundentem sapienti pectore dicta
Miratur puerum concio tota pium.
Hæc quid imago notat? dulcem qui quæris Iësum
Templa DEI viui relligiosa petes.
Iesus quippè sacro Verbo monstratur apertè:
In leuibus nugis non manet ille puer.
Ille puer nostræ est doctorq; datorq; salutis,
Quem Pater ætherij misit ab arce poli.
Nate DEI magni, DEVS, ô dulcissime Iesu,
Mentibus instilla dogmata recta bonis.
Namq; tuæ qui non doctrinæ gaudet amore,
Hei mihi, quot vitæ fluctibus obijcitur?

DE TIMORE DEI.

Cui corde & curæ est animi sapientia recti,
Consilijs sanis se finit ille regi.
Consilium est summum vera pietate timere
Vnum, viuentem, perpetuumq; DEVM.

Profluit

Profluit hinc omnis virtus : hinc omnis honestas

Manat : ab hoc viuo gloria fonte scatet.

Quare si sapiens pascis regnare, bonusq̃ :

Sit labor hic primus ritè timere DEVM.

DE NVPTIIS IN CANA Galilææ.

I*N Galilæorum terra, quâ paruula Cana
Condita, non paruum nomen honesta tenet :*

Suauiter exornans Christus connubia sacra,

Signo se certo commonet esse DEVM.

Illius siquidem iussu, verboq̃ potenti,

Vertitur in vinum nobile mollis aqua.

Omnes lætantur fœlici munere Christi :

Blandior hoc uno præside vadit Hymen.

Salve Christe DEVS, salve dulcissime IESV :

Nam fortuna pijs, te duce, læta datur.

IN CHRISTVM PAR A- nymphum.

M*Utatur vilis precioso lymphæ Lyæo
Hoc Christi Domini vox animosa facit.*

Euge : quid his deerit, qui te, pie Christe, patrono

Gaudent ? tu siquidem das bona cuncta bonis.

Infere propterea te nobis, Christe vocate :

Nostraq̃ syderis nectare corda fove.

Cum

SYLVARVM

*Cum Patre Natus enim regnas Flatuq̃ perenni:
Nomine tumq̃ tuo flectitur omne genu.*

DE LEPROSO MVNDATO, ET famulo Centurionis sanato.

D*vm leprosus opem deposcit præsides Christo,
Et famuli curam miles honestus agit:
Hic exauditur, morbo mundatur & ille:
Tantum pondus habent vota precesq̃ piæ.
Et quis adhuc dubitat sese committere Christo?
Christum qui medicum quærit amatq̃, sapit.*

AD CHRISTVM Dominum.

D*a tua iussa sequar dulcissima, maxime Iesu:
Da regat hanc mentem spiritus ipse tuus.
Daq̃ fidem rectam: fidei da noscere finem:
Da tua sit semper gratia nota mihi.
Sic dulces edam fructus velut utilis arbor,
Crescet & in laudes nostra Thalia tuas.*

EXHORTATIO AD MORVM suauitatem.

D*iscite mortales, subito quàm labitur hora,
Quàm rapido cursu nobile tempus abit:
Quam citò degenerat vestra vis pulchra iuuentæ,
Totaq̃ quàm celeri turbine vita volat.*
Imminet

Immine
Inse
Viui
Sub
Quo per
Tellu
Dum lice
Dog
Iram, od
Hæc
Qui fidei
Huc
Sit quini
Fructu

DE

[Gnibus e
Per
Angelic
Ref
Imme, e
Et f

D

VN

Imminet à tergo mors pallida : pallida nos mors
Insequitur : mortis spicula nemo fugit.
Viuimus hic hodiè : nos crastina fata repellent
Sub terras, forsàn, funereasq; domos.
Quò pergent animæ cùm corpora clausa tenebit
Tellus ? per tenebras num rapienda via est ?
Dum licet, ô miseri, mentes purgare studete
Dogmata viuientis per speciosa DEI.
Iram, odium, rixas, & vanum ponite fastum :
Hæc animam scabies sæpè grauare solet.
Qui fidei fructus edit, Christumq; fatetur,
Huic patet ætherij splendida porta poli.
Sit quiuis placidus, pius, & mansuetus, & æquus :
Fructibus his equidem gaudet amœna fides,

DE EXITIO SODOMÆ

& Gomorrhæ.

I*gnibus ætherijs Sodomam Deus atq; Gomorrhæ*
Perdidit : in causâ dira libido fuit.
Angelico ductu Lothon seruauit Olympi
Rektor : sic pietas est duce tuta DEO.
Inunc, & vanam rigidi dic Numinis iram,
Et fidei antiquæ ponderis esse nihil.

DE FIDE VETERIS ET

noui Testamenti.

V*Na saluantur semper ratione fideles :*
Christo nam solo præside vita datur.

E

Sed

SILVARVM

*Sed tamen est tempus scripturæ ritè notandum
Ne malè confundas dogmata recta Dei.
Mittendum coluere patres sanctiq; prophetæ:
En, Christum missum secula nostra colunt.*

DE LOTH O EBRIO.

Filiolas proprias (vah turpia crimina) stuprat
Lothos, quem Sodoma sustulit ipse DEVS.
Hoc perpetravit facinus madefactus Iaccho,
Natarum imprudens simplicitate, pater.
Quisquis es, ô fugias nimio te mergere vino:
Vina bonos possunt fallere sæpè viros.

IN IMAGINEM SANCTI

Hiobi.

Eximij magnum decus est patientia cordis
Quam decorat pietas relligioq; Dei.
Namq; crucem quisquis tolerat virtutis amore,
Speq; Deo incumbit, victor honestus erit,
Hoc paradigma tibi sancti demonstrat Hiobi,
Picturam cuius bella tabella refert.

IN PICTVRAM IOSEPHI

Israëlitæ.

Quis pius hic iuuenis, mulier quæ lubrica vultu
Attrahit ad mollis fulcra operosa thori?
Hic Iosephus erat, veteris bonus ille Iacobi
Filius, Ægypto qui peregrinus erat.

Phuti-

Phutip
Inf

Ille De
Vot

Huic D
Nob

Tu quoc
Syn

Sperne
Cony

S I bene
M

Sin malè
Et Chr

Christus, et
A q

Nostra ja
Qui

Quisque
Nec

Sulphur
St

Qui sa
Cl

Per C
Q

Phutiphari coniunx quem sollicitavit amoris

Insani furijs exagitata feris.

Ille Dei cultu felix, muliebria spreuit

Vota, nec in vetitum gestijt ire nefas.

Huic Deus ergò dedit successum: quippè creatus

Nobilis est princeps, qui modò servus erat.

Tu quoq, qui castis sacraasti pectora Musis,

Synceraq, colis relligione DEVM:

Sperne voluptates molles, Veneremq, dolosam,

Consultum studijs si cupis esse tuis.

DE POENITENTIA.

S*I benè fecisti quicquam prudensq, bonusq,*
Id Christo acceptum prouidus usquè feres.

Sin malè quod cessit, temet damnare memento,

Et Christum sequitor non dubitante fide.

Christus, enim æternus Rex est, princepsq, perennis,

A quo dependet vindice nostra salus,

Nostra salus, Christi solius munere fertur:

Qui proprium meritum iactat, ineptus homo est.

Quisquis enim per se cœlestia tendit ad astra,

Nec veram à Christo præsede poscit opem:

Sulphurei flammis miser hic deuotus Auerni,

Stulticiæ propriæ præmia digna feret.

Qui sapis ergò, time: nec te malè subtrahe Christo:

Christo dante, pijs gaudia vera fluunt.

Per Christum Dominum vitæ conceditur usus:

Quosine Rege, DEVM nemo videre potest.

E 2

AD

SYLVARVM
AD AMICVM QVENDAM
eruditum.

Ἀπὸ γ' ἔριδος: τότε δ' ὄλομένῃ, ὦ φίλτατε, μῦθον
 Δείκνυσι, καὶ δ' ὕναμιρ βασάνιζε, τίταινέ τε χεῖρας,
 Ὅππότε πρᾶγμα πάτρας φωνῇ, καὶ ὀρσῇ ἀνάγκη.
 Νῦν δὲ ἀνὴρ φόρμιγγῳ ἐπισάμενος καὶ ἀοιδός
 Διογενὴς ἑλπίαι: γελάει μὲν φοῖβος ἀπόλλων·
 Ὅρχονταί τε νέοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιοι.
 καὶ σὺ φίλων μῦθος τυρβάσεις φέρτατα πάντα;
 φέρτατα πάντα φίλων τυρβάσεις φέρτατος αὐτός;
 Ἀπὸ γ' ἔριδος: οὐ χρὴ ξαίειν δελκίγια δαίτός.

CANTIO ECCLESIAE CHRIS-
tianae, ex vernaculo Germanico
D. Martini Lutheri.

V Erbo tuo, Pater, fone
 Nos, turba qui sumus tua:
 Hostesq, Filij tui
 Turcam Papamq, reprime.

O Christe Patris unice
 Fili, tuum prodens decus,
 Defende cætum paruulorū
 Te qui fideliter colet.

O Spiritus, suauissime
 Solator, adde almam pijs
 Lucem, supremo tempore
 Pergant ut ad Cælestia.

Fac

Fac irritum quicquid mali

Hostes feroces perpetrant :

Causamq; prauam destrue,

Vt, quod parant, ipsi luant.

Caterua sic discet procax

Quam tu potens uiuis DEVS:

Quantumq; tu faues gregi,

In te suam qui spem locat.

APPENDIX VOTIVA

pro pace.

C*oncede pacem Ecclesie*

Veram, DEVS mitissime:

Non ullus est his viribus,

Qui nos queat defendere

Te præter, ô noster DEVS.

DE DILVUIO

Noæ.

I*am canam resona chely*

Clara magnifici Dei

Facta, quæ rigidus sua

Dextera, reprobos premens,

Expediuerat olim.

Quippè cùm scelerum cohors

Iuncta flagitio graui,

Regna cuncta ferociter

Fæditatibus & lue

Sordida maculasset:

E 3

Vera

Fac

SYLVARVM

Vera nec Pietas locum

*Nunc haberet amabilem :
Candidus Dominus Noam
Cum sua tenui domo
Liberavit amanter.*

*Hic pius vir & integer,
Et senex venerabilis,
Sana dogmata tradidit
De Deo : sed ineptula
Risit ista propago.*

*Heu scelus, scelus heu graue est,
Cordibus reprobis Deum
Et sacros monitus Dei
Spernere, & Satanae iugum
Spontè velle subire.*

*Ergò terrifica manu
Rex Deus quatit improbos :
Finditur polus arduus,
Nubibus pluuiæ ruunt,
Æquor obruit Orbem.*

*Arca lignea tollitur
Summa per freta fluminum.
Turba parua seni datur
Cum caterua animalium,
Quæ coëgerat arca.*

*Abstulit reliquos tumens
Vnda : non homines modò,
Cuncta verùm animantia*

Terra

Sic pio

Hunc a

F

I nunc,

Et

A

Αἰγυπ

Νικη

Προ

Διδ

Terra quæ generauerat,
 Mæsta sorpsit abyssus,
 Sic pios Deus adiuvat,
 Delet impia pectora :
 Fortis est Deus & potens,
 Qui polo nitido sedens
 Regnat arbiter æui.
 Hunc amate boni viri,
 Fæminæq; modestulæ :
 Hunc amate iuuentuli,
 Candidiq; puelluli,
 Virginesq; venustæ.

DE EXEMPLO
 diluuij.

FLuctibus undarū tumidis Deus obruit Orbem :
 Causa erat Impietas, crimina, stupra, doli.
 I nunc, & magni Domini sacra dogmata sperne :
 Et scelerum fædam pande, Epicure, viam.

AD MONITIVNCULA
 de pietate.

Λάτρευε κηρύγους θεῶν
 Νικῆν δέλωρ τοὺς κωδ' ἴους :
 Θεὸς κακῶς γὰρ μισέει,
 Διδὼς χάριν σεβασμίοις

E 4

EA-

Terra

SYLVARVM
EADEM SENTENTIA
latinè.

ESto bonus Deum colens,
Qui vis pericla vincere:
Contemnit impios Deus,
Suam probis dat gratiam.

DE CAUSSA ET MITIGATIONE
pestis, carmen è sapphico Græco
Iohannis Posselij.

Pestis haud frustrà veniens vagatur,
Sed Dei verè reputatur esse
Virga, quæ turbæ reprobæ coërcet
Impia facta.
Pestis hæc ergò monet hos & illos,
Vt piam vitam placidè sequantur:
Et docet quàm sit violenta summi
Numinis ira.

Pestis inprimis rapit innocentes:
Parcit insanis scelerum ministris,
Qui sacræ terræ graue pondus ista
Mira videbunt.

Pestis hæc atrox homines ut omnes
Non voret, qui sunt probitate clari,
Sapè sincero Dominum potentem
Corde rogemus.

Pestis

Pestis
Cæribus
Vota fu

Pestis,
In fugam
Gens ap

Pestis
Afficis
Proruen

Pestis
Dispat
In scholis

Pestis
In meras
Plurimos

Pestis
Coniuges
Filios

Pestis
Christe
Et ma

*Pestis hæc non est alijs medelis
Cætibus nostris remouenda, quàm si
Vota fundamus pia, pœnitentes
Pectore fido.*

*Pestis, en, castis precibus recedit
In fugam, sicut fugitat repentè
Gens apum densis agitata fumis
Mobili in aura.*

*Pestis ut multorum animos bonorum
Afficis? quæ tam violenta & atrox
Proruens nigra iuuenes senesq;
Morte resoluis.*

*Pestis heu feruens hominum loquentium
Dissipat cætus, synodosq; sacras
In scholis doctis niueoq; sanctis
Munere templis.*

*Pestis aularum domuumq; lucem
In meras prorsus redigit tenebras:
Plurimos diri rabie veneni
Tollit amicos.*

*Pestis ô quàm dissociat fideles
Coniuges, consanguineos, sodales,
Filiis caros, faciliq; promptos
Mente parentes.*

*Pestis hos quòd si generat dolores,
Christe nunc mitis miserere nostri,
Et malum pulsa dator ô bonarum
Maxime rerum.*

SYLVARVM

*Pestis incautos fera ne malisq̃
Moribus fœdos rapiat furenter,
Nos tuam stirpem rege gratiose
Ductor Iesu.*

DE STUDIO VIR- tutis.

*Q*uid nimis rides, & inane votum
Voluis insulso studio, capisq̃
Gaudium præsens, neq̃ te morantur
Ultima fata?
Omne quod cernis pelago, soloq̃,
Et sub excelsa Ioue contineri,
Illud est mortis proprium, & ruinam
Spectat ad unam.
Sola sed Virtus diuturna viuet,
Et probis nomen celebremq̃ famam
Læta donabit, tribuetq̃ sanctam
Fida coronam.
Ergò sis constans animo, Deumq̃
Fac pio semper timeas amore:
Qui Deo curæ est, superabit ille
Cuncta pericla.
Si quid in nobis tibi non probetur
CHRISTE, tu rectum statuas bonumq̃:
Nempe tu summè sapiens, perennes
Cedis honores.

Tis

Tu pote
Labe de
Es pote

NAr
No N
Vir, & f
Audire p
Qua monu
Ditum Ca
Quidam Pig
Vocat Poëta
Viri impro
Verant am
Huius Pi
Pulchrè d
Quam scri
Duri Cat
Quid Me
Autore
Vrbs R
Præfer
Vatema
Nec ne

LIBER.

38.

*Tu potes nostras animas decenter
Labe de fœda remouere: tu nos
Es potens claros facere, & micanti
Ponere Olympo.*

AD M. NICOLAVM
Cragium.

NArrabo rem miram tibi
O Nicolae, candide
Vir, & sodalis optime,
Audire si forsan velis
Quæ nunciare perplacet.
Durum Catullum & horridum
Quidam Pigellus blandulus
Vocat Poëtam: nec boni
Viri improbo sententiam.
Veruntamen non tam volo
Huius Pigelli blanduli
Pulchrè dolata carmina,
Quàm scripta dura & horrida
Duri Catulli & horridi.
Quid Martialis, quo iocos
Autore salsos iactitat
Vrbs Roma? nōne liberè
Præfert sibi doctissimum
Vatem Catullum? cæteros
Nec nomino iam iudices,

Nec

SYLVARVM

Nec non patronos nobiles
 Catulliani nominis.
 Heu heu leues homunculos,
 Eheu feros Thrasunculos,
 Qui se vetustis patribus
 Cultissimisq; vatibus
 Feliciores iudicant,
 Et doctiores prædicant.
 Sed error hic est seculi,
 Et crimen hoc est temporis
 Huius maligni & improbi.
 Nam Mundus hic quò grandior
 Ætate fit, tantò magis
 Fiunt superba pectora
 Mortalibus miserculis,
 Pede (ut ferunt) sese suo
 Metirier qui nesciunt.
 Cui mentis est sanæ nitor
 Decusq; iusti pectoris,
 Prudenter ille proprios
 Voluat labores, & Deo
 Soluat perennes gratias:
 Et cæteros amabili
 Bonos ferat concordia,
 Vanam nec inçlytos viros
 Carpendo quærat gloriam.
 Doctos enim reprimere
 Haud arduum: verùm labor

Ingens

Ingens
 Hac &
 O Nico
 Vir, &

CHR
 Lign
 Nos tui

Dicimus
 Pro tuis ta
 Nomen argu

A malis na
 Catibus re
 Es DEO

Hoc tuo p
 Reddis ho
 Per fidem

Victim
 Tendite
 Donec

*Ingens eosdem vincere.
Hæc & tua est sententia
O Nicolae candide
Vir, & sodalis optime.*

AD CHRISTVM IESVM

*passum pro generis humani
redemptione.*

CHRISTE, qui te sanctificas in aræ
Lignea celsæ crucis, ut ministri

*Nos tui simus Duce te decenter
Sanctificati:*

*Dicimus toto tibi corde grates
Pro tuis tantis meritis: tuumq;
Nomen argutis fidibus pijsq;
Pangimus Odis.*

*A malis nam tu benè segregatus
Cætibus rectæ bonitate vitæ,
Es DEO Patri, stabili & potenti
Iunctus amore.*

*Hoc tuo promptus merito, beatos
Reddis hos qui te Dominum sequuntur
Per fidem viam, reprobæq; linguunt
Crimina turbæ.*

*Victimæ tantæ decus efficaci
Tenditur fructu per amica corda
Donec astrorum fruitur creatus
Lumine Mundus.*

Ergo

Ingens

SYLVARVM

Ergò se dedant pia corda **CHRISTO**,
 Qui suo sancto redimit cruore
 Nos prius fædo Stygij Barathri
 Carcere vinctos.

Ille sublimis Dominus supremo
 Obtulit cunctos homines parenti,
 Mente qui fida caperent peracti
 Munera facti.

Actio fœlix & opus coruscum
 Principis magni, facit ut queamus
 Stare firmatis animis, & omni
 Vivere seculo.

Quid voco factum? quid & actionem?
 Cur opus dico quoq; passionem
 Regis inuicti? ratio profecto
 Me bona munit.

Nempe cum mortem rigidam subiret,
 Dexterâ mortem necuit potenti
CHRISTVS: hoc dignum est opus, hæc vocanda
 Actio digna

Et quis hoc factum potis est negare,
 Morte quod **CHRISTVS** propria quietem
 Blandulam turbæ dederit fideli,
 Pacem & amœnam?

Rex decens flore, pie tu Sacerdos
CHRISTE, perdura stabili vigore:
 Nosq; sincera benedictione
 Sedulus orna:

Gratiam

Gratiam
 Et procu
 Legis hor

Ite vos co
 Diligit, g
 Suscipit m

Audit hu
 Et preces p
 Colligit pra

Spiritus san
 Luce deducit
 Senia, sed te

Sic Patri sp
 Flatus sancti
 Qui DEV

ALI

M
 Ve
 R
 I

Gratiam dona, rogo, sempiternam,
 Et procul pulsa maledictiones
 Legis horrendas, & amica pande
 Dona salutis.

Ite vos cætus reprobi: *DEVS* nos
 Diligit, gnatiq; sui favore
 Suscipit mitis pater, & vocantes
 Audit amanter.

Audit humanos gemitus *IESVS*,
 Et preces puras capit, & tepentes
 Colligit præsens lacrymas, iuuatq;
 Vota piorum.

Spiritus sanctus quoq; nos beata
 Luce deducit, vaga ne colamus
 Sensa, sed verbo Domini fideles
 Vsq; fruamur.

Sit Patri splendor, decus atq; Nato:
 Flatui sancto sit honor perennis:
 Qui *DEVS* viuit, viget, imperatq;
 Trinus & vnus.

ALIUD CARMEN IN SAN-
ctam Christi Passionem.

Missa da cytharam sacram
 Vt canam memorabilem
 Regis historiam me
 Lignea cruce passi.

Christus

SYLVARVM

Christus hic satus à DEO

Virgine & Maria, tulit

Dira fata: sed infero

Est reuersus ab Orco.

Nempè cùm sua dogmata

Sancta, numine cœlico,

Tradidisset, & arduis

Clarus actibus esset:

Carne discipulos suos

Pauit ipse sua, dato

Pane: sanguine eos suo,

Sub mero, exhilarauit.

Hinc abiuit in hortulum

Cum pijs socijs, ubi

Ad Patrem eximium loquens

Vota pura peregit.

Sudor huic grauis excidit

Cum cruore aqueo, bonus

Donec Angelus à Patre

Illi adesset Olympo.

Lucta quàm fuerit ferox

Ista, dicere quis potest?

Quis pericula pandere

Tanta sufficit vnus?

Quò fuit grauius scelus

Mundi, eò quoq, grandior

Pœna saluificum ducem

Lege mansit amara.

Quod

*Quod videns Dominus, preces
Sapius dedit ad Patrem
Fervidas : simul & pia
Voce fulsit amicos.*

*Ingruentibus hostibus
Spontè prodijt obuiam,
Voce qui Domini retrò
Decidère repressi.*

*Facta eis ubi copia
Esset arbitrio DEI,
CHRISTVS excipitur dolo
Proditoris Iudæ.*

*Quàm genus lacrymabile
Est eorum hominum, vafre
Qui pio titulo student
Corda fallere amica.*

*Ergò perfida perfidum
Turba subsequitur virum,
Et feris manibus premit
Principem venerandum.*

*Petrus ensiculum extrahens
Sernulo auriculam amputat
Fortè pontificis : Petrum
Sed reprændit Iesus.*

*Et viri prohibens minas,
Reddit auriculam impio
Sernulo medicus bonus,
Rexq; Christus Iesus.*

F

Hostium

Quod

SYLVARVM

Hostium datus in manus,
Heu, quot optimus hic probris
Scinditur : mala stirps enim
Nulla numina curat.

Fraude pontifices sua
Et dolo tumidi aspero,
Filium exagitant DEI
Et necare laborant.

Ceditur colaphis, & à
Sordidis & agrestibus
Ille mancipijs nefas
Omne ferre iubetur.

Adde, quòd miser hunc Petrus
Perneget, nec ad impetum
Ritè stare puellulæ
Possit, ore labascens.

Christus aspiciens reum,
Cor viri tacitè arguit :
Hic dolens graditur foras
Lacrymasq, profundit.

Ter beatus, & amplius,
Qui DEI monitu pedem
Retrahit scelerum à via
Pœnitudine ductus.

Non id impia pectora
Dogma concipiunt : an hoc
Non docet malus exitus
Proditoris Iudæ ?

Qui

*Qui videns Dominum suum
Vinculis modò traditum,
Guttur in loqueo suum
Strinxit hospes Auerni.*

*Interim genitus DEO
Ante pontifices reus
Esse criminis omnibus
Fertur, atq, nefandus.*

*Quæstionibus & minis
Mille concutitur modis:
Sistitur quoq, Pontij
Tetricum ante tribunal.*

*Flagra, scommata, verbera
Pertulit: capite inclyto
Spineam tulit (heu minis
Fata dura) coronam.*

*Hinc cruci datus, optimo
Victimam exhibuit Patri,
Nos ut eriperet Neci
Dæmonumq, furori.*

*At quis efferet omnia
Dicta quæ cruce protulit
Christus? unus ei labor,
Nos Patri sociare.*

*Sensit hoc equidem latro,
Ille non reprobus latro,
Verba cui bona candidus
Nunciauit Iesus.*

Qui

Fz

Ad

SYLVARVM

Ad crucem miserabilis

Mater astitit : hanc suo

Ille discipulo exhibens,

Tradidit refouendam.

Pro suis rogat hostibus

Sex amabilis & pius,

Ad Patrem precibus datis,

Mortis ultima in hora.

Patris aetherij in manus

Spiritum placidè suum

Transferens, caput ad solum

Flexit ore quieto.

Morte magnifici Ducis

Terra contremuit, nigris

Horruit tenebris sacri

Solis aurea forma.

Signa per data plurimos

Sanctus arripuit timor :

Filiumq; DEI DEVM

Corde & ore vocârunt.

Christe, nos etiam tibi

Dediti, petimus tua

Gratia refouerier

Atq; voce doceri.

Quippè pectore de tuo,

Fonte ceu riguo, fluit

Læta propitiatio

Cordiumq; medela.

Victor

LIBER.

43.

Victor es siquidem potens
Mortis & scelerum omnium:
Dextera iacet & tua
Fraſta porta Barathri.
Sub tuis pedibus draco
Tritus eſt Stygius: uiget
Turba ſancta fidelium
Te duce, optime Chriſte.
Ergo ſit tibi gloria
Rex potens, pie, maxime:
Et per omnia ſecula
Viue pace perenni.
Muſa iam citharam ſacram
Reddo: namq, mihi data
Corde ſub tenero quies
Mæſta tempora lenit.

EPIGRAMMA

nuptiale.

Τερπνός κῆ καὶ ἀγρός Διός ἐς' ἀγαθός τε κῆ ἄγνός:
 Τότῳ οἱ ἔωοντο παῖδες ὅν' ἔχουσι γέρας.
 Νυμφίε εὖ γε, καὶ ὦ νύμφη χαριεσάτη εὖ γε,
 ὕμῃν γὰρ πορεύει δῶρα μέγιστα Διός.

✠

✠

✠

F3

AD

Victor

SYLVARVM

AD POTENTISSIMI OPTI-
MISQUE REGIS, DN. FRIDERICI
II. ET ILLUSTRISSIMÆ REGI-
NÆ, D. SOPHIÆ FILIVM IN-
CLYTVM, DN. CHRIS-
TIANVM, DISTICHA
AVREA.

Regibus ex atavis, & Rege parente create,
Auspicio CHRISTI, Disticha nostra lege.

DEVS.

Tres numerosunt personæ: DEVS attamen unus
Æternus, sapiens, integer atque bonus.

MAIESTAS DEI.

Maiestas excelsa DEI nulla arte sophorum
Præditur: prædici vult DEVS ipse fide.

FIDES VERBO FOVETVR.

Vera fides donum Christi est: nutritur amica
Auditu verbi: dogmata sperne, perit.

O B E D I E N T I A.

Pectore qui læto cœlestia dogmata seruat,
Et sacra iussa facit, proximus ille DEO est.

MERITVM CHRISTI.

Sola fides hominem iustum facit atque beatum:
Ex merito Christi commoda tanta fluunt.

PVR.

PVRITAS ANIMI.

*Pura DEVS mens est, & quærit pectora pura:
Vt placeas ipsi, pectore purus age.*

MORVM SVAVITAS

*Disce bonos mores, & ad vsum transfer eosdem:
Sic potis es iustis iure placere viris.*

ORNATVS ANIMI.

*Non decus in cælo, non terra clarius vllum,
Quàm seruire DEO factaq; recta sequi.*

DOCTRINA CHRISTI.

*Quæ via cælestis? docet hanc mens Patris Iesus:
Hunc audi: sapiens, hoc duce, pectus eris.*

PATIENTIA.

*Mente malum quoduis infracta ferre memento:
Tempus & hora potest damna leuare crucis.*

HVMILITAS.

*Quicquid habes, totū illud habes ex munere Christi:
Esto humilis, repetat ne sua dona DEVS.*

INVOCATIO DEI.

*Optimus est cultus, fidei producere fructum,
Et verum puro corde vocare DEVM.*

MISERICORDIA DEI.

*Æternum præsensq; bonum DEVS, ecce, petenti
Per Christum Dominum (tu modò crede) dabit.*

SYLVARVM

CONFESSIO RELIGIONIS.

*Non sat scire bonum : causam decet ore fateri
Ætherij miles si cupis esse DEI.*

MENS ET LINGVA.

*Mens ratione viget, vox est sacra nuncia mentis:
Hanc illamq; preces, lectio, cura, iuuant.*

SACRA SCRIPTURA.

*Volue libros sacros, pietas hinc discitur, atq;
Exemplum vitæ, iuraq; sancta DEI.*

PIETAS BONVM PERENNE.

*Sola manet pietas, sunt cætera puluis & umbra:
Mortales siquidem bulla caduca sumus.*

PRINCEPS.

*Principis est virtus defendere dogmata sacra,
Subiectumq; pia lege fouere gregem.*

PIETAS NATVRÆ.

*Quos natura tibi coniunxit, fidus amato:
Hoc lex, hoc pietas, hoc DEVS ipse iubet.*

IUSTICIA.

*Ornatum tribuit Mundo lux aurea Solis:
Iusticia quidnam clarius esse potest?*

SEDVLITAS.

*Dilige te dignos, infracta mente, labores:
Vincere sedulitas ardua quæque solet.*

SVA-

Hunc
Ne

Fac
Pri

Ira
Vine

Quis
Auxi

FR
O quam
Sed

A
Est
Qua

PIE
Te
Vir

Corpor
M

SVAVITAS MORVM.

*Hunc ego præcipuè complector, quisquis habetur
Nec gravitate Cato, nec leuitate Sinon.*

GRATITVDO.

*Fac meritum meritis, sincero corde, rependas :
Principibus virtus competit illa bonis.*

IRÆ MODERATIO.

*Ira grauis mentem turbat, generatq; furorem :
Vince animos, Rex est qui sua corda regit.*

HONOR PARENTVM.

*Quisquis honore colit digno matremq; patremq;
Auxilio tutus præsidioq; DEI est.*

FRATRV CONCORDIA.

*O quàm sublimis res est concordia fratrum :
Sedibus è superis prouenit illa salus.*

AMICI ERVDITI ET BONI.

*Est melius gemmis, auro, fundoq; carere,
Quàm socijs fidis doctiloquisq; viris.*

PIETAS, ERVDITIO, VIRTVS.

*Te pietas Christo, doctis te culta Minerva,
Virtus te populo conciliare potest.*

MORVM GVBERNATIO.

*Corpora commendat vestis, prudentia mentem :
Moribus ornantur corpora mensq; bonis.*

F5

LEGES.

SYLVARVM

LEGES.

*Incluta nūm virtus sine legum stabit amore?
Commoda mille iacent, cū sacra iura tacent.*

CLEMENTIA.

*Magnificos ornat fœlix clementia Reges:
Rex clemens socius dicitur esse DEI.*

CARMINA.

*Artes carminibus decorantur, & aurea virtus:
Qui studium hoc spernunt, nūm ratione valent?*

ARTES LIBERALES.

*Et tibi tunc profunt leges & Apollinis artes,
Quandò potes Christi seria Verba sequi.*

HISTORIÆ.

*Præteriti Historiæ demonstrant temporis acta,
Vt rectè discas quid noua secula ferant.*

DOCTRINA ET LECTIO.

*Vt tua mens rutilo reddatur purior auro,
Doctores audi, scriptaq; docta lege.*

VERITATIS INVESTIGATIO.

*Distortos animos tenet ignorantia recti:
Rectus vt euadas, discere vera stude.*

DE CHRISTO.

*Si mala te vexant, ad Christum perge patronum:
Optimus hic medicus vulnera nostra leuat.*

CHRI.

CHRISTVS LVX NOSTRA.

*Christus lux vera est, & totum illuminat Orbem:
Hac sine luce Deum nemo videre potest.*

INNOCENTIA.

*Innocuum nullo turbatur crimine pectus:
Exagitat trepidus noxia corda metus.*

IMPERIVM.

*Imperium quod vi quisquam stabilire laborat,
Haud durat, veluti quod pius auget amor.*

REX, GREX, LEX.

*Rex caput est regni, grex munia Regis honorat,
Lex gregis & Regis dicitur esse decus.*

OFFICIUM PRINCIPIS.

*Non minor est virtus homines compefcere prauos,
Quàm feruare pia sedulitate bonos.*

FORTITVDO BELLICA.

*Æternæ est dignus celebrari nomine laudis,
Pro patria quisquis fortia bella gerit.*

FORTITVDO TOGATA.

*Officium quicumq; facit, pacemq; tuetur,
Legibus & gregibus commodus esse potest.*

AMICITIA.

*E medio cælo rutilantem tollere Solem
Par labor, & sanctam tollere amicitiam.*

TEM.

SYLVARVM

TEMPERANTIA.

*Aspera si sors est, te firma: sin bona, noli
Turgidus esse: probus temperat ipse sibi.*

INCREDVLITAS.

*Quàm scelus est magnum, mendacem dicere Christū,
Et Domini verbo non adhibere fidem.*

RATIO ACQVIRENDI NOMINIS.

*Immortale cupis nomen, famamq; perennem?
Fac placeas Christo votibus atq; sacris.*

RERVM VSVS.

*Commoda multa tibi præbebit copia rerum,
Si rectè utaris: sin malè, multa mala.*

VOLVNTAS DEI PATRIS.

*Illa DEI Patris mens & generosa voluntas,
Ut complectamur quæ, pie Christe, doces.*

CLEMENTIA CHRISTI.

*Desperare caue: Christi clementia maior
Quàm scelus omne tuū est: hunc cole, saluus eris.*

MORS FILII DEI.

*Peccatum ne nos, nèu mors, nèu perfidus Orcus
Opprimeret, Christus victima factus erat.*

SPIRITVS SANCTVS.

*Spiritus æternus nisi pectora nostra gubernet,
Nil nostræ vires ingenium ue potest.*

AMOR

Blandi
Sic e

Per var
Non

L
Arguta,
Ling

Munera,
Num

LO
Et DE
Pergu

Firmior e
Quan

Impia T
Ene

CO
O quan
H

AMOR SYNCERVS.

*Blandior ut Sol est non tectus nubibus atris,
Sic & apertus amor gratior esse solet.*

PATIENTIA.

*Per varias pœnas patientia sancta probatur,
Non secus ac aurum quod probat ignis edax.*

LINGVA, MENS, OCULI.

*Arguta, casta, placidis, benè, candidè, honestè,
Lingua, mente, oculis, disserere, viue, vide.*

PECTVS IVSTVM.

*Munera, thurifera quæ distribuuntur acerra,
Num DEVS exoptat? pectora iusta petit.*

LONGANIMITAS DEI.

*Est DEVS ad pœnas tardus: quis mitior ipso?
Pergimus in vicijis? en, grauis ultor erit.*

CONCORDIA.

*Firmior est quouis stabilis concordia muro,
Quam niueus cordis conciliauit amor.*

DISCORDIA.

*Impia Tartario discordia surgit Auerno,
Euertitq; homines, regna, theatra, scholas.*

CONSTANTIA IN PIETATE.

*O quanta est pietas, quàm celso pectore digna,
Hostibus in medijs nolle negare DEVM.*

EXIS-

AMOR

SYLVARVM

EXISTIMATIO BONA.

*Vive piè: fuge prava: viget grauis undiq, lingua,
Cuius conatu perfida verba sonant.*

DICTERIA MALORVM IN BONOS.

*ῥήματα τῶν ἀνδρῶν φαυλῶν ἢ ὄρκια ἀιχρά,
Γράψαι δ' εἰ λευκῆς ἐμ πελάγεσσιν ἄλός.*

AMICITIA FICTA.

*Hostes mālō decem, quān ficti cordis amicum
Vnum: quisquē etenim, quæ mala aperta fugit.*

GENVS, VIRTVS, RELIGIO.

*Magna quidem res est generoso sanguine nasci:
Maior res virtus, maxima relligio.*

O P E S.

*Condit opes temerè flauum qui colligit aurum,
Nec veras animi condere quærit opes.*

VRBS BENE CONSTITVTA.

*Lex anima est urbis: fauor & concordia, nerui:
Membra, homines iuncti: pax, decus: aura Deus.*

CIVIS.

*Res accepta Deo, talem producere ciuem,
Qui belli & pacis tempore clarus erit.*

OCVLVS PRINCIPIS.

*Principis egregij iustus vigilabit ocellus,
Ne cadat hostili patria pressa manu.*

CLE-

MODERATIO ANIMI.

*Regia synceros moderatio gignit amores :
Dira metus pauidi filia seditio est.*

PRÆSIDIUM DIVINUM.

*Hic nimium felix utramvis dormit in aurem,
Dextera quem summi protegit alma Dei.*

VIGILANTIA.

*Grassantur furia, Dæmonq; malignus oberrat :
Fac vigilans maneat in statione tua.*

CONCLUSIO.

*Cresce DEO patriæq; tuæ, mitissime Princeps :
In laudes crescit nostra Thalia tuas.*

LEGITIMÆ LECTIONIS
observatio.

*Folio 20. facie posteriori, versu 6. legendum, In-
geras porrò mihi. Fol. 22. fac : post : ver : 8. legen :
Ut Veneri placeas, da pira, poma, nuces. Cætera
minutiora cuilibet candido lectori innotescant.*

216

[Faint, illegible handwritten text in a historical script, likely Latin or a vernacular language, covering the majority of the page.]

2133.